MAY 1 7 1954
CANADIAN CITIZENSHIP BRANCH
DEPT. OF CITIZENSHIP AND IMMIGRATION

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published Twice Weekly
by the DAUGAVAS VANAGS
EDITOR IN CHIEF: INGRIDA VĪKSNA
Editorial and Business Offices:
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Telephone — EM 8-0792
Cable Address: LATAMERIKA
Editor in U.S.A. — A. ZVĒRIŅŠ
102—15 85 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A.
Tel.: Virgina 9-7778
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL
POST OFFICE DEPARTAMENT, OTTAWA

LATVIJA
AMERIKĀ

35./263. TREŠDIEN, 1954. G. 5. MAIJĀ 4. GADS.

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās
Izdevējs — Apgāds DAUGAVAS VANAGS
Galvenais redaktors — INGRIDA VĪKSNA
Redakcija un kantoris:
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Telefons — EM 8-0792
Telegrammu adrese: LATAMERIKA
ASV redakcija — A. ZVĒRIŅŠ,
102—15 85 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A.
Tel.: Virgina 9-7778
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā:
par 1 mēn. $150; par 3 mēn. $4.50;
par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00
SLUDINĀJUMU MAKSA:
slud. daļā $1.40; tekstā $2.80 par 1 collas telpu 1 slejā

KREMLIS 1. MAIJĀ DEMONSTRĒ SARKANĀS BRIESMAS

MUMS JĀBRUŅOJAS AR PACIETĪBU

Latvijas sūtniecības Vašingtonā pagaidu vadītāja Dr A. Dinberga runa Amerikas latviešu apvienības gadskārtējā kongresā Klīvlendā

Amerikas latviešu apvienības valdes priekšsēdis profesors P. Lejiņš mani uzaicināja sniegt jums īsu pārskatu par svarīgākiem starptautiskajiem notikumiem kopš pēdējā Amerikas latviešu apvienības kongresa, it sevišķi, ciktāl tie varētu attiekties uz Latvijas starptautisko stāvokli un mūsu centieniem Latvijas atbrīvošanai.

Pagājušā gadā ALAs kongress Grand Rapidos notika drīz pēc zīmīga notikuma Amerikas politiskajā dzīvē — pagājušā gada 20. janvārī uzsāka darbību jaunā republikāņu valdība prezidenta Eizenhauera vadībā.

Vienā no savām pirmajām oficiālajām runām Valsts sekretārs Dž. Fosters Dalless jaunās valdības ārpolītisko nostāju definēja kā

pāreju no prezidenta Trūmeņa komūnisma apturēšanas doktrīnas uz prezidenta Eizenhauera padomju verdzināto nāciju atbrīvošanas politiku.

Šādas politikas loģisks mērķis ir padomju varas atspiešana viņas pirmskaŗa robežās vai labākā gadījumā pat padomju totālitārisma pilnīga izskaušana.

Kaŗa un pēckaŗa laikā mūsu politiskā baze no Savienoto Valstu valdības puses bija tā laika valsts apakšsekretāra Samner Velsa 1940. g. 23. jūlija vēsturiskā deklarācija, kas nosodīja Baltijas valstu okupāciju un apliecināja, ka Savienotās Valstis attiecībā uz tām uzturēs savu līdzšinējo principu.

Ar gandarījumu varam atcerēties, ka pat viskritiskākos brīžos kaŗa laikā, kad labas attieksmes ar Padomju Savienību Savienoto Valstu valdībai bija ļoti svarīgas ASV tomēr ne uz mirkli no šīs savas nostājas neatkāpās, bet turpināja atzīt Baltijas valstis de iure un de facto.

Jaunievēlētā prezidenta Eizenhauera valdība tagad nu devusi šiem principiem jaunu dzīves spēku. Savā inaugurācijas runā p. g. 20. janvārī, prezidents Eizenhauers, pieskaŗoties Padomju verdzinātām nācijām, aprobežojās ar aizrādījumu, ka Savienotās Valstis nepārdos savu godu iedomātas drošības dēļ. Bet drīz pēc tam, sniedzot 2. februārī tradicionālo prezidenta tā saucamo State of the Union runu Savienoto Valstu Kongresam, viņš jau izteicās daudz konkrētāk:

„Mēs nekad nepiekritīsim jebkādas tautas verdzināšanai, lai ar to paši sev gūtu kādu iedomātu labumu.“

Kad pēc Staļina nāves jaunais padomju režīms sāka mulsināt brīvo pasauli ar vilinošiem miermīlības apliecinājumiem, prezidents Eizenhauers teica savu vēsturisko 16. aprīļa runu, kurā viņš aicināja Maļenkova režīmu vispirms pierādīt labo gribu ar labiem darbiem. Pēc tam, minot uz kādu principu pamata viņš labprāt vēlētos meklēt ceļu uz pasaules miera nodrošināšanu sadarbībā ar Maskavu, prezidents starp citu uzstādīja šādas tezes

...Treškārt, jebkuŗas nācijas tiesības veidot savas pašas valdības un saimnieciskās sistēmas formu ir neapstrīdamas.

Ceturtkārt, jebkuŗas nācijas mēģinājumi diktēt citām nācijām viņu pašu valdības formu ir neattaisnojami.“

Kas gan varētu būt taisnīgāk un demokrātiskāk par šīm prezidenta Eizenhauera tezēm?

Valsts sekretārs Dalless, paskaidrojot prezidenta runu, 1953. gada 18. aprīlī, uzsvēra:

„Mums jāpārliecina komūnisma apspiestās tautas, ka mēs neakceptēsim viņu apspiestības stāvokli kā permanentu faktu.“

Pēc Bērijas apcietināšanas valsts sekretārs Dalless savā 17. jūlijā runā atkal pasvītroja:

„Mēs neesam aizmirsuši Austrumeiropas valstis, kas patlaban smok Padomju Savienības verdzībā. Šīm valstīm... kā arī Baltijas valstīm ir jāatgūst viņu patiesā neatkarība, uz ko viņu tautas bija tik pamatoti lepnas.“

Tāpat mūsu Valsts svētkos 18. novembrī, Valsts sekretārs Dalless īpašā vēstījumā latviešu tautai izteica pārliecību, ka Latvija būs atkal brīva.

Par to, ka šāds Savienoto Valstu ministru kabineta loceklа apliecinājums apspiestai latvju tautai nav nekāda nejaušība, bet pārdomāta principiāla ārpolītiska nostāja, varam pārliecināties no tā, ka līdzīgus apliecinājumus piemērotos gadījumos saņēmušas arī mūsu kaimiņu tautas — igauņi un lietuvji un pārējās apspiestās nācijas.

Ļoti noteiktus vārdus šai ziņā izteica Valsts sekretārs Dalless p. gada 30. novembrī Kerstena Baltijas komitejas darbības atklāšanas dienā, starp citu deklarējot:

„...Mēs ticam, ka pašreizējais padomju despotisms nevar uz visiem laikiem turēt savā varā simtiem miljonu cilvēku, kas tic Dievam, mīl savu dzimteni un kam ir cilvēka pašcieņas sajūta.

...Verdzinātām tautām jāzina ka tās nav aizmirstas, ka mēs neesam samierinājušies ar viņu likteni, un pāri visam, ka mēs neesam nodomājuši meklēt illūzorisku drošību pašiem priekš sevis kādā darījumā ar viņu apspiedējiem, kas apstiprinātu viņu verdzības stāvokli.

...Mēs neraugāmies uz konferenču galdu kā uz vietu, kur atkāpties no mūsu principiem, bet drīzāk kā uz vietu, kur panākt, lai mūsu principi gūtu uzvaru.“

Ar patiesu gadarījumu varam atzīmēt, ka mūsu stāvokli sāk novērtēt un izprast arvienu dziļāk un noteiktāk ne tikai Savienoto Valstu valdība, bet arī Amerikas tauta. Par to skaidri liecina fakts, ka pagājušā gada beigās esam piedzīvojuši. necerēti spēcīgu atbalstu Savienoto Valstu Kongresā, kas Tautas vietnieku nama pārstāvja Ch. J. Kerstena ierosinājumā nodibināja speciālu komiteju Baltijas valstu varmācīgās un nelikumīgās okupācijas un aneksijas izmeklēšanai.

Tagad nu iznākusi Baltijas komitejas izmeklēšanas rezultātu sakopojuma pirmā daļa — Baltic States Investigations, kuŗas nozīmi mums jāprot pareizi novērtēt. Līdz šim nekādi citi izdevumi un grāmatas, nedz paskaidrojumi, ko mums bija iespējams celt priekšā ASV tautai, nevarēja sasniegt līdzīgu iespaidu

(Nobeigums 2. lpp.)

AMERIKAS LATVIEŠU APVIENĪBAS JAUNĀ VALDE UN REV. KOMISIJA

1. r. no kr.: V. VUŠKALNS, A. KLAUPIKS, A. BĒRZIŅŠ, PROF. P. LEJIŅŠ, P. EGLĪTIS, J. GOLDMANIS, E. FREIVALDS. Otrā. rindā: D. MAĻINOVSKIS, A. LĪDACIS, V. ELTERMANIS, E. GALLĒNS, V. KLĪVE, G. MEIEROVICS, A. ŪDRIS un BR. ALBĀTS.

RIETUMOS 1. MAIJS BEZ KRĀSAS

Parāde Sarkanā laukumā

Atskaitot Padomju Savienību un mazākā mērā komūnistu satelitu valstis, 1. maijs šogad bija viens no visbālākajiem un visklusākajiem kopš Otrā pasaules kaŗa beigām.

Londonas Trafalgara laukuma baloži, kas pirms pāris gadiem izbrīnā dūdodami 1. maiju svinēja spoguļodamies sarkani nokrāsotos strūklu ūdeņos, šogad, fotografiem pozēdami, nemaz nenojauta, kāda liela diena tiek aizlaista neatzīmēta. Arī Parīze un Ņujorka bija gandrīz vai pilnīgi bez jebkādas parastās 1. maija nokrāsas, un Tokio ārstiem un žēlsirdīgām māsām virsstundas nebija jāstrādā.

Maskava toties jo cienīgāk no demonstrēja ne tikai kā savu ne mainīgo nostāju, bet arī savu pie augošo militāro varenību, kas ār zemju militārajiem novērotājiem lika izbrīnā un bailēs grozīt gal vas, jo tas, ko krievi rādīja, bija tikpat labs kā tas, ar ko lepojas amerikāņi.

Vislielākos pārsteigumus Padomju Savienība sagādja aviācijā, demonstrējot savu jauno milzu četrmotoru strūklbumbvedi, kas ne vien apmēru un izskata ziņā, bet arī spēju ziņā ir līdzīgs amerikāņu B-52. Tas nozīmē, ka Padomju Savienībai ir transkontinentāls bumbvedis, kas spēj pārvadāt visjaunākā tipa bumbas, resp. atombumbas. Bez tam krievu aviācija varēja lepoties ar jaunu divmotorīgu strūklbumbvedi, kas pēc starptautisko lietpratēju spriedumiem esot kā izskatā, tā spēju ziņā vispilnīgākais sasniegums modernās plūdlīnijas aviācijā.

Padomju Savienības aviācijas pārsteigums 1. maija parādes laikā bija tik izdevies un tik pilnīgs, ka Sav. Valstu militārās iestādes atzina par vajadzīgu paziņot, ka jau pirms vairākiem gadiem esot bijis zināms, ka Pad. Savienības aviācijas esot sasniegusi to līmeni, kad jārēķinoties ar līdzīgu milzeņu ražošanu. Par šādu tāllidojumu bumbvedēja esmi amerikāņu militārās iestādes jau bijušas sen informētas, vienīgi šigadа 1. maijā krievi pirmoreiz parādījuši savu brīnumbērnu atklātībai. Aviācijas parādē virs Sarkanā laukuma piedalījās 175 visjaunākie padomju lidaparāti.

Arī armijas parādē bija redzami jauni ieroču tipi, starp tiem sevišķi izcili divi jauni lielgabali. Viens, 45—50 mm pretaviācijas lielgabals ar stipri palielinātu šaušanas distanci, kamēr otrs, uz dīvainas platformas uzmontēts, parastā lielgabala un prettanku artilerijas krustojums.

Armijas parādi Sarkanajā laukumā, Maļenkovam un Chruščevam klātesot, uzrunāja aizsardzības ministrs Bulgāņins. Visā runas laikā Sav. Valstis netika pieminētas nemaz, imperiālisti tikai vienreiz un vispār neparasti liberālajā runā bija vairāk mudinājumi sarkanarmijai nekā cits kas.

„LEDUS LAIKMETS“ ŽENĒVĀ

KOREJAS JAUTĀJUMĀ „PANĀKTA“ NESAPRAŠANĀS

Ženēvā. — Pienākot pirmā maija dienai, ženēvas ārlietu ministru konferences dalībnieki bija spiesti atzīt, ka sarunas pašreiz ir neglābjami un bezcerīgi iesalušas un ka tikai radikālas pārmaiņas Austrumu vai Rietumu ietekmju sfairu polītikā spēs atkausēt šo nesaprašanās ledu, uz kuŗa tik viegli var paslīdēt pasaules miera jau tā ļodzīgās kājas.

Jau pirms Ženēvas konferences pasaules politiskie pareģi bija gatavi likt savas galvas ķīlā, kā arī šajā konferencē Korejas valnis būs pārāk augsts, lai to pārkāptu. Tagad šie pareģojumi izrādījušies vairāk kā patiesi, jo arī Ženēvā pēc Īdena priekšlikuma saformētā 7 ārlietu ministru komiteja (Sav. Valstis, Anglija, Francija Dienvidkoreja, Padomju Savienība, komūnistu Ķīna un Ziemeļkoreja) Korejas apvienošanas jautājumā spēja panākt vienīgi līdzšinējos rezultātus — nesaprašanos. Nekad vēl līdz šim nav krasāk atšķīrušās šīs divas pasaules, kas tagad dominē Korejas pussalā. Pat kaŗa laikā, kad ieroči runāja līdz šim vienīgo visai pasaulei kopīgo un saprotamo valodu, netika šķiests tik daudz nāvīgas indes kā tagad Ziemeļkorejas un Dienvidkorejas valdību starpā. Korejas apvienošanas plāni katrai iespaidu sfairai ir savi, kas atšķiras viens no otra kā nakts no dienas un kuŗu mērķi ir tikpat dažādi. Kamēr Ziemeļkoreja, komūnistu Ķīnas un Padomju Savienības atbalstīta, censās panākt visas Korejas sagrābšanu savās rokās, Dienvidkoreja ar sabiedroto atbalstu censās panākt brīvas un neatkarīgas Korejas republikas nodibināšanu

Īdena jaunformētā septiņu valstu komiteja līdz [illegible] pārcietusi vienu vienīgu sēdi, kas beidzās tik neveiksmīgi, ka nemaz nav ko runāt par tālākajiem darbības plāniem. Komiteja, kas jau vienas sapulces laikā, iziet no ierindas, ir jauns rekords pat mūsu gadsimta raibumos, vēl lieku reizi pierādot drausmīgo plaisu Rietumu un Austrumu starpā.

Sav. Valstu ārlietu ministram Dallesam izlidojot uz Milānu, amerikāņu delegācijas vadību Ženēvā uzņēmies ģen. Bēdell - Smiss, kas Šveicē ieradās jau pagājušās nedēļas beigās.

Sav. Valstu ministrs Dalless atstājot Ženēvu, devās uz Milānu lai ar Italijas ministru prezidentu pārrunātu Eiropas armijas ratificēšanas un Triestas jautājumus.

Ženēvas konferencē amerikāņus pašreiz visvairāk satrauc savu sabiedroto mazrunība. Iztirzājot Korejas jautājumu un pārrunājot dažādas vēlēšanu iespējas, ko lika priekšā Ziemeļkorejas un Dienvidkorejas pārstāvji, Savienotās Valstis bija spiestas argumentēt gandrīz vienas pašas, kamēr pārējās valstis, kuŗu kaŗaspēku vienības piedalījās Korejas kaŗā, cieta klusu vai arī nāca amerikāņiem talkā ar tik mazpārliecinošām un nenozīmīgām piezīmēm, ka bija gandrīz vai jāsāk brīnīties par viņu lojālitāt brīvās pasaules centienos. Pagājušā nedēļā vienīgi Austrālija nostājās cienīgi līdzās Sav. Valstīm, pieprasot Korejā vēlēšanas un atbalstot Dienvidkorejas vēlēšanu plānu. Turcija, piemēram, noraidīja Ziemeļkorejas plānu, bet neteica nevienu vārdu Dienvidkorejas aizstāvēšanai. Kolumbija un Taizeme atkārtoja Apvienoto Nāciju pieņemto rezolūciju, ka Koreja būtu jāapvieno. Šai jautājumā Sav. Valstu uztraukumam un neapmierinātībai tomēr bū panākumi, jo šonedēļ brīvās pasaules viedokli aizstāvēt apsolījušies Anglijas, Jaunzēlandes, Kanadas un Filipīnu ārlietu ministri.

Turpinās izmeklēšanu vergu darba lietā

Apvienoto Nāciju Ekonomiskā un sociālā padome 23. aprīlī sāka apspriest vergu darba jautājumu aiz dzelzs aizkara. Debatēs ievadīja ASV delegāts Hočkiss, asi uzbrūkot komūnistu valstīm par tur piekopjamo vergu darba sistēmu. Sevišķu vērību viņš piešķīra vergu darbam Ķīnā un Albānijā. Viņš pārmeta komūnistu valstīm, ka tās nav atļāvušas izmeklēšanas komisijai, kuŗas priekšsēdis ir Indijas delegāts Mudaliars, iepazīties ar apstākļiem uz vietas. Izmeklēšanas komisija nopratinājusi pavisam 118 padomju vergu darba nometņu iemītniekus, kas izkļuvuši brīvībā, Nacionālās Ķīnas delegāts vērtēja vergu skaitu Sarkanā Ķīnā uz 24 miljoniem.

Šī apsūdzība izraisīja niknus uzbrukumus no padomju delegāta Saksina puses. Hočkiss esot apvainojis „lielo Ļeņinu, kuŗu mīlot visi padomju ļaudis.“

AN nosoda piespiedu darbu lietošanu

Apvienoto Nāciju Ekonomiskā un sociālā padome pieņēma rezolūciju, kas nosoda piespiedu darba lietošanu polītiskos un saimnieciskos nolūkos. Rezolūcija tālāk paredz izmeklēšanas turpināšanu šinī lietā un uzaicina valdības sniegt jaunus materiālus. Nākošais ziņojums par izmeklēšanu jāizstrādā Starptautiskai darba organizācijai kopā ar AN.

Šo rezolūciju pieņēma ar 13 pret 2 balsīm, 3 atturoties. Pretbalsotāji bija Krievijas un Čechoslovakijas pārstāvji. Tie nebija apmierināti, ka padome izteica atzinību trīs vīru izmeklēšanas komitejai ar Indijas delegātu Mudaliaru priekšgalā, kas savā ziņojumā aizrādīja, ka vergu darbu plašos apmēros lieto aiz dzelzs priekškara. Padomju delegāts Carapkins garā runā uzbruka trīs vīru komitejai, kas „cel ļot neslavu“ Austrumeiropas valstīm. Viņš plaši runāja par „ziedošo saimniecību“ Padomju Savienībā un drūmās krāsās tēloja ASV strādnieku dzīvi, jo kapitālisti izmantojot strādniekus. Padomju Savienība esot sasniegusi otro vietu saimnieciskā attīstībā un piebilda: „Tā diena nav tālu, kad Padomju Savienība panāks un pārspēs ASV.“

VIETMINIEŠI NEATZĪST VIETNAMAS DALĪŠANU

Ženēva. Komūnistu Ķīnas delegācijai tuvu stāvošas aprindas ziņo no Ženēvas, ka vietminiešu komūnisti noteikti noraidīšot Vietnamas dalīšanas plānu kā līdzekli Indoķīnas kaŗa izbeigšanai.

Šīs ziņas nesniedz nekādus tuvākus paskaidrojumus par vietminiešu varbūtēju rīcību Ženēvas konferencē, kad sāksies Indoķīnas jautājuma pārrunāšana, vienīgi no Ho Či Mina un citu ievērojamu vietminiešu komūnistu izteicieniem varot secināt, ka Vietnamas dalīšana viņiem neesot pa prātam. Komūnistiem it kā gan neesot iebildumu pret pamiera līguma parakstīšanu, kas Indoķīnu atstātu franču - vietnamiešu un vietminiešu koalicijas rokās līdz vispārējām vēlēšanām. Nav jāaizmirst, ka vēl pašreiz šīs ziņas ir neoficiālas, tādēļ nedrīkst pāragri paļauties uz komūnistu labo sadarbības gribu Indoķīnas jautājumā. Komūnisti grib Indoķīnu sev, un kamēr vien tas liksies praktiski iespējams, viņi no šī plāna neatteiksies, lai tas maksātu ko maksādams. Indoķīnas un vispār Āzijas dienvidrietumu jēlvielu gabātības ir par daudz lielas, lai tās vienkārši atdotu sabiedrotiem.

Nav vēl panākta vienošanās, kad īsti sāksies Indoķīnas sarunas, bet, ierodoties Vietnamas un Kambodžas pārstāvjiem, varētu domāt, ka sarunu sākums gaidāms drīzumā.

PALĪDZĪBA IRAKAI

Par spīti nepārtrauktajām nesaskaņām arabu un žīdu starpā, kā arī nebeidzamiem strīdiem Ēģiptes un Anglijas starpā Suecas kanāla joslas dēļ Sav. Valstis vēl vienmēr cer, ka kādreiz izdosies nodibināt viengabalainu Vidējo Austrumu aizsardzību pret iespējamu uzbrukumu no Padomju Savienības. Pašreizējos apstākļos par viengabalainību nav ko runāt, tā ka savu nodomu īstenošanai amerikāņi nevar darīt neko citu kā vienīgi rīkoties pa daļām, kur vien iespējams atstājot pa apbruņotai un pretkomūnistiski noskaņotai saliņai.

Līdz šim amerikāņiem vislielākās sekmes bijušas Turcijā un Persijā un tagad arī Pakistanā.

Turcija un Persija amerikāņu palīdzību jau saņem labi sen. Tagad paziņots, ka arī Iraka uz savstarpējas aizsardzības līguma pamata turpmāk saņems Sav. Valstu palīdzību

VĒLĒŠANAS ARĢENTĪNĀ

Pēc Arģentīnas likumiem visām partijām vēlēšanu laikā ir vienādas tiesības, un Perona valdība ir pat pasolījusi, ka vēlēšanu laikā visām partijām būs „vislielākā brīvība“. Šo vārdu patiesība ir arī simtprocentīgi pierādījusies.

Pirms apmēram diviem mēnešiem Arģentīnā sākās vēlēšanu kampaņa Senāta vēlēšanām, kā arī pašreiz brīvajam viceprezidenta amatam. Prezidenta Perona partijas nopietnākie opozicionāri izrādījās Arģentīnas radikāļi jeb konservātīvo partija. Dažādie notikumi vēlēšanu laikā rada aizdomas par arģentīniešu demokratijas iekārtu.

Protams, vēlēšanas beidzās ar spožu peronistu uzvaru, kamēr pēc vēlēšanām vairākus radikālu vadoņus ielika cietumā it kā par valdības apvainošanu. Bet tad arī pats Perons tomēr bija spiests saprast, ka viņa uzvara tiek aptumšota ar pretējās partijas vajāšanu, un apcietinātie radikāli tika atbrīvoti. Arģentīnā tomēr radies iespaids, ka Perona izrēķināšanās ar saviem opozicionāriem nākotnē mazinās pārējo partiju iespaidu un ka peronisti paliks ne tikai vadošā, bet arī vienīgā polītiskā partija visā Arģentīnā.

Komūnistu stratēģija Ženēvas konferencē

Jau pirms Ženēvas konferences sākuma bija zināms, ka, valdot nevienprātībai Rietumu lielvalstu ārpolītiku starpā, komūnisti Ženēvā vispirms mēģinās panākt Rietumu šķelšanos. Līdzšinējā konferences gaitā Molotovs ar to jau ir paspējis no sirds nopūlēties, pēc iespējas cenzdamies sastapties ar pārējo lielvalstu ārlietu ministriem atsevišķi, izvairoties tos sastapt kopā.

Rēķinoties ar Sav. Valstu nepiekāpību Indoķīnas jautājumā, Molotovs centīsies panākt vienošanos ar Bido, kam Francijas parlaments atstājis brīvas rokas un kas Dien Bien Phu slaktiņu redzēdams, par visu vairāk grib panākt Indoķīnas kaŗa izbeigšanu. Kamēr Molotovs kārdināja Bido, Molotova palīgi palaida baumas par iespējamu vienošanos Maskavas un Vašingtonas starpā. Ar šādas polītikas palīdzību Padomju Savienība cer radīt aizdomas un neuzticambu sabiedroto starpā.

Ceribu zemi KURZEMI un tās varoņus

I DAĻA
LNAK valdes pr. A. SVENNES uzruna. Pēckapitulācijas notikumu aculiecinieka E. ŠĶOBES stāstījums: KURZEME LIKTENĪGAJĀ CĪŅĀ.

II DAĻA
I. VĪKSNAS — Brāļa atgriešanās. TLNT ansambļa uzvedums M. BĒRZIŅAS režijā. ALMAS MAČAS deklamācijas. Klavieru solo — V. LEINVĒBERE-LANGENFELDE. Dainas koris E. FREIMANES vadībā.

PIEMINĒSIM 8. MAIJĀ

SVINĪGS AKTS UN KONCERTS
8 MAIJĀ, PL. 7.30
Harborda — Lippincotta ielu stūrī
TECHNIKUMA TELPĀS

P. KĀRKLIŅA dekorācijas. Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem, sākot no $1.00, kaŗa invalidiem un skolēniem puscena. Atlikums kaŗa invalidu aprūpei.
DV TORONTO NOD.

LATVIJA

Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Draugi grib mūs asimilēt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.

Archibīskaps T. GRĪNBERGS

MUMS JĀBRUŅOJAS AR PACIETĪBU

(Pārnesums no 1. lpp.)

Tagad turpretim, pret šo Savienoto Valstu Kongresa izdevumu, kas ir oficiāls dokuments, ar nedibinātiem iebildumiem vairs nevar operēt, un lai atspēkotu šīni dokumentu un liecību krājumā ievietotos materiālus, nāktos atrast līdzvērtīgas liecības, bet tādu nav un nevar būt.

Drīz pēc prezidenta Eizenhauera valdības stāšanās pie valsts stūres arī Padomju Savienības valsts aparātā notika liktenīgas pārmaiņas.

Jaunais Maskavas režīms, apstākļu spiests, uzsāka savu valdīšanu ar zināmu grožu atlaišanu gan iekšējā, gan ārējā politikā. Kremlis atradis par vēlamu mīkstināt grūtos dzīves apstākļus, lai pēc kāda laika atkal pievilktu grožus. Šī ir raksturīga komūnistu taktika.

Arī padomju ārpolitikā pēc Staļina nāves notika zīmīgas pārmaiņas. Maļenkova režīms sāka rādīt zināmu tendenci uz piekāpību un gatavību meklēt jaunus miermīlīgus atrisinājumus starptautiskiem konfliktiem. Viņa jaunā politika izrādījās par bīstamu ieroci centienos saskaldīt Rietumu brīvo nāciju vienību.

Ir visai zīmīgi, ka pat Čerčils atzina par vajadzīgu ierosināt priekšlikumu, ka nekavējoties jāsasauc 4 lielvalstu konference, pieaicinot Maļenkovu. Padomju diplomātijas prasība, ka vēl jāpieaicina piektais, t. i. Sarkanās Ķīnas Mao, Čerčila entuziasmu krietni atvēsināja.

Rietumu valstu pieejas dažādība attiecībā uz izlīgumu ar Maskavu it sevišķu skaidri izpaudās prezidenta Eizenhauera pag. gada 16. aprīļa lielajā politiskajā runā, kurā viņš atbildēja uz Maskavas apliecinājumiem par tās miermīlīgumu, un zināmā mērā arī uz Čerčila optimismu, pasvītrojot, ka ASV sen vairs netic boļševiku vārdiem un solījumiem, bet, ka tās ir ar mieru runāt, ja Kremlis apliecinās savus labos nodomus ar darbiem.

Bet kā uz to reaģēja Kremlis? Pietiek aizrādīt uz Korejas pieredzi. Pamiers tur gan ir noslēgts, taču līdz mieram vēl ir tālu.

Un kā ir ar Vāciju? Kaut gan Austrumvācijas strādnieki 17. jūnijā ar asinsupuriem skaidri apliecināja, kur ir viņu simpatijas, Molotovs Berlīnes konferencē brutāli aizcirta durvis vācu tautas atbrīvošanai miermīlīgiem līdzekļiem.

Šai konferencei publicitātes ziņā bija svarīga nozīme arī mums jo divos gadījumos Valsts sekretārs Dalless, atspēkojot Molotova demagoģiskos priekšlikumus izdarīt Vāciju vēlēšanas pēc pazīstamā padomju parauga, aizrādīja uz to, kas notika Baltijas republikās līdzīgos apstākļos.

Berlīnes konference sagatavoja ceļu Ženēvas konferencei. Tās darba kārtība veltīta Āzijas lietām. Tajā piedalās arī Sarkanā Ķīna, bet ASV deklarēja, ka tā nedomā atzīt tās valdību de iure, nedz arī pielaist Sarkano Ķīnu Apvienotās Nācijās.

Pašreiz notiek ļoti intensīvi un sīkumos izdomāti manevri stratēģisku poziciju iegūšanai. Galvenie pretinieki ir padomju bloks un Savienotās Valstis, bet pārējie ir vai nu brīvās pasaules sabiedrotie vai „neitrālie," kas ir gatavi uz tāli ejošu piekāpšanos „miera dēļ." Tas gribot negribot mums atgādina Minchenes drūmās ēnas.

Nenoteiktību brīvo nāciju saimē vēl palielināja ūdeņraža bumbas izmēģinājumi 26. martā Bikini salās, kas deva spēcīgākus rezultātus nekā bija sagaidīts. Sakarā ar to pat Maļenkovs pirmoreiz atklāti izteica bažas, ka jauns pasaules karš varētu nozīmēt pasaules civilizācijas iznīcināšanu. Diemžēl tas vēl nenozīmē, ka lielinieki atteiksies no turpmākām agresijām, bet tas varētu nozīmēt, ka viņi šobrīd patiešām vēl nevēlās pasaules karu.

Rodas jautājums, vai pēdējo gadu notikumi ir veicinājuši mūsu izredzes un cerības uz mūsu dzimtenes atbrīvošanu vai ne?

Ciktāl tas attiecas uz Savienoto Valstu valdības nostāju mūsu un padomju apspiesto tautu nacionālajās interesēs, šis gads mums noteikti ir bijis labvēlīgs.

Arī tagadējās ASV valdības skaidrāka pieeja pasaules problēmām un stingrāka nostāja pret boļševiku agresiju mums nāks par labu, it sevišķi ievērojot to, ka nekad agrāk ASV tautas plašākas masas nav bijušas tik labi informētas un brīdinātas par komūnisma briesmām kā tagad.

No otras puses, nevar noliegt, ka Maskavas pēcstaļina režīms savās metodēs ir kļuvis mazliet uzmanīgāks un piekāpīgāks. Līdz ar to pašreiz mazinās kara izcelšanās iespēja tuvākā laikā. Arī ūdeņraža bumbas briesmas liek Kremlim, tāpat kā brīvajai pasaulei, nopietni apdomāties. Kaut arī pagājušā gada 17. jūnija notikumi Berlīnē pierādīja, uz cik nedrošiem pamatiem balstās komūnistus vara okupētajās zemēs, tomēr līdz prezidenta Eizenhauera atbrīvošanas politikas īstenošanai ir vēl tāls ceļš. Viss tas liek domāt, ka mums jābruņojas ar pacietību, bet tai pašā laikā nav pamata bezcerībā nolaist rokas. Mūsu uzdevums ir nemitīgi darīt iespējamo, lai padziļinātu brīvās pasaules izpratni par padomju tirannijas īsto raksturu un par mūsu tiesībām uz mūsu nacionālās brīvības atjaunošanu. Lai to panāktu, mums jābūt cieši vienotiem un pastiprinātā veidā jāorientējas uz sadarbību ar kaimiņu tautām un pārējām apspiestām nācijām, kā arī brīvās pasaules pretkomūnistiskiem spēkiem. Tas ir grūts uzdevums, bet mums jādara viss iespējamais, un uz to es jums novēlu dievpalīgu.

Sadarbības un saprašanās zīmē

DV Montreālas nodaļas pilnsapulce

Pag. svētdien notikušajā nodaļas pilnsapulcē piedalījās 15 biedri. Sapulci ar īsu uzrunu atklāja nod. pr-ks J. Ļavs, un to vadīja O. Krādziņš, protokolēja O. Kļavenieks.

Ziņojumus par valdes darbību ievadīja pr-dis J. Ļavs, uzsverot nodaļas biedru sadarbību un saprašanos ar pārējām latviešu organizācijām. Valde savā darbībā iet iesākto ceļu, galvenokārt pievēršoties aprūpei. Noorganizēta grāmatu loterija, kuras tīrais atlikums tiks nodots latviešu skolai. Pasākums labi nesekmējas, jo daudzas loterijas biļetes nav vēl pārdotas. Iesākta aprūpes līdzekļu vākšanas akcija, kas vēl turpinās. DV pr-ka V. Januma apciemojumam bijušas sekmes, pārrunas par dažādiem DV organizācijas jautājumiem noritējušas sadraudzības zīmē. Izsaka nožēlu, ka plkv. viesošanās laikā rīkotie sarīkojumi nav bijuši pietiekami labi apmeklēti. Ar klusuma brīdi piemin mirušo DV nod. biedri Jāni Viskopu.

Kasieris V. Ozoliņš ziņo par kases stāvokli. Pag.gada budžets izpildījies ar 345 dol. uzviju. Nodaļa regulāri aprūpē 3 trūkumcietēju ģimenes Vācijā. Augustdorfas latviešu ģimnazijai ziedoti 10 dol. un tikpat liela summa ziedota latv. sportistu balvai. Montreālas nod. lielā attāluma dēļ no centra Toronto, DV pr-ka apciemojuma brauciens izmaksājis vairāk kā citām DV nodaļām. KV loceklis O. Kļavenieks paskaidro, ka KV vadījusies no delegātu pilnsapulcē atzītā viedokļa, ka katrai DV nod. apciemojuma brauciena izdevumi jāsedz pašām.

Biedrzinis un sarīkojumu daļas vad. O. Strazdiņš informē, ka biedru sastāvs palicis gandrīz līdzšinējais. Izslēgti daži biedri, kas nav nokārtojuši biedru naudas. Citu iemeslu dēļ izstāšanās no DV nav notikušas. Sarīkoti 5 sarīkojumi, pa daļai kopā ar MLPB-bu, un 1 biedru vakars.

J. Ļavs paskaidro, ka pēc Masku balles rīkotie sarīkojumi ir nesuši zaudējumus, bet V. Ozoliņš piebilst, ka no sarīkojumiem kase nav cietusi, jo rīkotās loterijas devušas pat atlikumu. O. Krādziņš izsakās, ka pēdējā laikā tautieši ļoti pasīvi apmeklē sarīkojumus. Organizācijām ir jāmeklē jauni ceļi, lai palielinātu tautiešu interesi sarīkojumu apmeklēšanai.

Dāmu kopas pr-ce A. Ūdrovska ziņo, ka kopā ir 45 dāmas, notikušas 6 sanāksmes. Sadarbība ir laba, nesaskaņu nav. Grūtības radušās ar līdzekļu vākšanas akciju, jo trūkst ziedojumu vācēju. Debates izraisa V. Dzirnes izteiktā neapmierinātība par to, ka kopā aktīvi darbojas ne vairāk kā 10 dāmas.

O. Kļavenieks ieteic vilkt „solīdas" konsekvences, jo daļa dāmu nav nokārtojušas pat iestāšanās maksājumus. Par konsekvenču vilkšanu izsakās arī O. Krādziņš, J. Ļavs un V. Tomsons ieteic būt ļoti mēreniem ar konsekvencēm. Sapulce nolemj lūgt kopas vadību atgādināt visām dāmām būt aktīvām.

O. Kļavenieks informē par priekšdarbiem Vanadžu darbības iedzīvināšanai Kanadā.

Sekretāre V. Dzirne ziņo, ka darbības laikā ir bijušas septiņas valdes sēdes, daļēji kopā ar MLPB-bu, un 1 paplašināta valdes sēde ar Rev. komisijas un DV pr-ka piedalīšanos.

Rev. komisijas ziņojumu sniedz P. Āgrums, atzīstot valdes darbu par sekmīgi veiktu.

Uz sapulces vad. ierosinājumu pilnsapulce izsaka pateicību valdei un dāmu kopai par veikto darbu.

V. Ozoliņš iepazīstina ar jauno budžeta projektu. 1080 dol. apmērā tas paredzēts 8 mēn. darbības laikam līdz 1955. g. 1. janvārim.

Pilnsapulce projektu pieņem bez grozījumiem.

O. Krādziņš ierosina atdzīvināt, pag. gadā nodibinātā Co Ltd ideju, lai DV būtu Ltd.galvenie iniciātori. Pilnsapulce ierosinājumam pievienojas un uz vietas izdarītā aptaujā konstatē, ka puse sapulces dalībnieku individuāli apņemas pasākuma iedzīvināšanai ieguldīt 200 dol. Ltd. darbības iesākumam būtu vajadzīgi vismaz 20.000 dol. No iepriekš izvēlētās Co Ltd. komisijas izstājies J. Zariņš, no jauna ievēl A. Bremzi. Pilnsapulce nolemj, ka vajadzības gadījumā komisijas darbā iesaistāmi palīgi.

Apspriež O. Kļavenieka ierosinājumu par Līgo svētku sarīkojumu, ko pieņem, un iesaka šo jautājumu kārtot kopā ar MLPB-u, eventuāli arī ar pārējām latviešu organizācijām.

Uz J. Ļava ierosinājumu pilnsapulce pārrunā jautājumus, kas saistīti ar Nama fondu, un par nodaļas grāmatnīcu, kā arī A. Ūdrovskas ierosinājumu par Bēru fonda vai Slimo kases veida pasākumu noorganizēšanu pie nodaļas. O. Krādziņš un J. Zariņš izsakās, ka šāds pasākums pie DV negūs piekrišanu, jo to pienākas kārtot draudzēm, kas šai virzienā jau daudz ko veikušas. Paceļas arī pārrunas par politiskām partijām. Daži runātāji izsakās, ka trimdā politiskās partijas nemaz nepastāv. Dzīvas debates izraisa P. Agruma ierosinātais nod. delegātu jautājums 8. maija delegātu pilnsapulcei. J. Ļavs domā, ka būtu vēlams sūtīt 1 delegātu, jo vēl neesot īsta skaidrība par ievēlētiem delegātiem, kas būtu sūtāmi tieši no Montreālas DV vidus, un vienbalsīgi pilnvaro sapulces vad. O. Krādziņu pārstāvēt DV Montreālas nod. šai sanāksmē. Otru delegātu uztic izraudzīt nod. valdei.

Pilnsapulce izsaka savus ieskatus, kas būtu delegātiem jāievēro sanāksmē.

Uz O. Kļavenieka ierosinājumu pilnsapulce nolemj piesūtīt pateicības rakstu bij. dāmu kopas pr-cei M. Putniņai, kas pārceļas uz Toronto. M. Putniņa daudz darījusi aprūpas līdzekļu sagādē trūkumcietējiem un atzīstami sekmējusi nodaļas darbu.

O. K.

MAINĪTA ADRESE

DV Kanadas valdes biedrziņa O. Kļavenieka jaunā adrese: P. O. Box 400 St. Gabrice, DE Brandon, Que. Telefons 165.

YMCAs VISPASAULES KONFERENCE

Vairāk kā 10.000 delegāti no visas pasaules, no 12. līdz 23. augustam 1955. gadā, piedalīsies lielajā YMCA's konferencē Parīzē. Kanadas delegācija būs ap 400 personu liela. Pārstāvēta būs arī latviešu YMCA un to reprezentēs delegāti no Vācijas, Zviedrijas un varbūt arī no Kanadas. Reizē notiks 5 paralēlas konferences. centrālo valžu, jaunatnes konference, vecumā no 20 līdz 35 gadiem, konference zēniem no 15 līdz 19 gadiem, konference zēniem no 12 līdz 14 gadiem un sekretāru konference. Visi dalībnieki tiksies atklāšanas un slēgšanas svinībās. Jaunatnes konference notiks Palais dela Mutūalitē un Palais des Sport. Konferenču valoda būs angļu.

Piedalīšanās konferencē no Kanadas izmaksās ap 600 dolaru, ieskaitot ceļojumu lidmašīnā.

Pieteikšana izbeidzas ar š. g. 1. septembri.

Iespējams, ka no Latviešu Y Toronto konferencē piedalīsies bijušais Pasaules YMCA's darbinieks A. Kānbergs un valdes locekle E. Arnolde.

TALKA SAULAINĒ

Saulaines pārvalde rīko sestdien, 8. maijā talku dejas grīdas ierīkošanai. Visi draudzes locekļi mīļi aicināti piedalīties šai talkā, pēc iespējas ņemot līdzi cirvi, zāģi, lāpstu un āmuru. Sapulcēšanās Saulainē, plkst. 8.30 no rīta. Talciniekiem, kam nav satiksmes līdzekļu, jāpieteicas pie māc. A. Lūša, tālr.. LO - 2510.

PRESES FOTOGRAFS JĒKABS KREILIS 60 GADNIEKS

Toronto latviešiem labi pazīsta mais fotogrāfs Jēkabs Kreilis pagājušā nedēļā atskatījās uz 60 mūža gadiem. Jubilāru sveica preses darbinieki un daudz draugu, pasniedzot ziedus un balvas

Latvieši, posieties Draudzības dienām

NIAGĀRĀ 17. UN 18. JŪNIJĀ

Draudzības dienu rīcības komiteja:
No kr. 1. rindā: J. Līgers, E. Sakss, LNAK valdes pr-sēdis A. Svenne, P. Greble un P. Treijers. Aizmugurē: V. Upeslācis un J. Grīslis.

Draudzības dienu rīcības komitejas sēdē Niagārā, kurā piedalījās arī LNAK valdes pr-sēdis A. Svenne, vald. loc. J. Grīslis un V. Upeslācis, izstrādāja Draudzības dienu programmu. Draudzības dienas notiks 17. un 18. jūlijā.

Sestdien, 17. jūlijā.

plkst. 10.00—14.00 paredzēta dalībnieku ierašanās, reģistrācija, nakts mītņu ierādīšana un informācija. Plkst. 14.00 St. Patrika zālē, 693 Victoria Str., Niagara Falls svētbrīdis. Draudzības dienu atklāšana, apsveikums. Plkst. 14.30 ALA's un LNAK pārstāvju uzrunas. Par tematu „Mēs un mūsu ceļi svešumā" ref. V. Upeslācis, sekos pārrunas, jautājumi un debates. 17.00—18.30 svētku kopējs azaids sarīkojuma vietas apakšējā zālē, bet no 19.00—24.00 būs koncerts ar sekojošu balli.

Svētdien, 18. jūlijā.

plkst. 9.00—14.00 Niagāras un apkārtnes apskate. Paredzēts izpriecas brauciens ar kuģi zem varenajiem krituma, krāšņā Niagaras parka, zemupes tuneļa, lielās spēkstacijas, parka siltumnīcu, Kvinstonas kraču, Virpuļa, Broka pieminekļa un citu interesantu vietu apskate. Paralēli šai apskatei svētdienas rītā no plkst. 8.00—10.00 notiks ALA's un LNAK valžu un Kultūras fondu kopsēdes, bez tam abu valstu skolotāju, agronomu un, iespējams, arī inženieru sanāksmes. Laiks no plkst. 14.00—16.00 rezervēts pusdienām (individuāli). 17.00—22.00 notiks kopēja pulcēšanās brīvā dabā, Niagāras upes krastā. Programmā jaunatnes priekšnesumi un dažādas jautras sacensības. Uzvarētāji saņems godalgas. Plkst. 22.30 ūdenskrituma apskate naktī, krāsaino prožektoru gaismā.

Piedalīšanās maksa abām dienām, iesk. koncertu - balli, $2.00 no personas. Bērniem līdz 12 g. — brīva. Skolu jaunatnei līdz 16 g. v. — puscena. Piedalīšanās kopējā azaidā $1.00 no personas. Dalības maksa nokārtojama pēc ierašanās — reģistrējoties. Augšminētajā piedalīšanās maksā nav ieskaitītas dažas izpriecas nodevās Niagāras iestādēm, atsevišķu izpriecas vietu apskatei.

Iepriekšēja pieteikšanās izdarāma savlaicīgi, bet ne vēlāk par 20. jūniju ar rakstu pie rīcības kom. sekretāra J. Līgera, 2552 Ralph Ave., Niagara Falls, Ont., vai pa telef. 7398 M.

Pieteicoties, jāpaziņo a) dalībnieku skaits, b) kad ierādīsies, c) vai vēlas rezervētas naktsmītnes, d) vai vēlas iepriekš saņemt brīvu informācijas brošūru par Niagaru.

Dalībnieku apmešanās, naktsmītnes.

Iespējamības robežās rīcības komiteja rūpēsies par naktsmītņu sagādi, novietojot Draudzības dienu dalībniekus pie vietējiem tautiešiem vai teltīs. Tā kā šāda veida naktsmītņu sagāde ir saistīta ar tehniskiem izdevumiem, to segšanai paredzēts iekasēt vienreizēji $0.50 no personas. (Apmešanās ne vairāk kā 2 naktis). Šāda veida apmetnes tiks rezervētas pieteikšanās kārtībā.

Kam līdzekļi atļauj un kas vēlas lielākas ērtības, apmešanās paredzēta kabīnēs, tūristu mītnēs, motelos, kas šai tūristu pilsētā visur ērti atrodamas.

Rīcības komiteja.

DV pr-ks pulkv. V. Janums St. Katarīnēs

Turpinot savu braucienu DV CV pr-ks V. Janums ieradās 25. aprīlī St. Katarīnā, lai piedalītos šajā sakarībā sasauktajā kopīgā St. Katarīnas un Niagāras nodaļu valdes sēdē, kurā kā klausītāji bija aicināti abu nodaļu biedri. Pie ieejas viesi sagaidīja abu nodaļu valdes pr-ži P. Vītols un K. Sisenis. Vanadžu kopas pr-ce L. Dumpe pasniedza ziedus.

Sekojošā valdes sēdē nod. pr-ks P. Vītols apsveica viesi, novēlēdams, lai šajā apspriedē atrastu kopīgu valodu vienotam darbam, atmetot visus strīdus un šķelšanos.

Savā uzrunā DV CV pr-dis V. Janums vispirms nodeva sveicienus no DV saimes Eiropā ar viņu vēlējumu — aicināt Kanadas DV uz ciešāku un vienotāku sadarbību, lai atrastu kopīgu valodu un kopīgu ceļu. Savu uzrunu noslēdzot viesis teica: „DV Kanadā, kā visās citās zemēs mērķis ir viens, bet šeit DV šo kopīgo mērķi grib sasniegt pa citu ceļu." Centīsimies atrast kopīgu ceļu mērķa sasniegšanai — nobeidza pulkvedis V. Janums.

Sekoja nodaļu pr-žu ziņojumi par darbību un iecerēto. Tā Niagāras nodaļas pr-dis K. Sisenis norādīja, ka nodaļai šobrīd divi galvenie jautājumi: 1) aprūpes jautājums un 2) latvietības saglabāšana.

Stājoties pie valdes paredzētās darba kārtības apspriešanas, to papildināja uz pulkv V. Januma ierosinājumu ar: 1) aprūpes jautājums, 2) DV organizācijas jautājums, 3) politikas ievešana organizācijā, 4) Detroitas koalicija un 5) dažādi jautājumi.

Aprūpes jautājuma apskati ievadīja DV CV pr-dis V. Janums, attēlodams līdzekļu sadali Vācijā, uzsverot, ka grūtākā stāvoklī atrodas tieši vieglākie invalīdi un tbc slimie, kuri saņem zemākās invalīdu rentes un pat nemaz. Aprūpei 1953. g. saziedots DM 153.-000 (40.000 dolaru) no šīs summas 1/3 Vācija savākusi pati, bet atlikušās 2/3 devušas kopīgi pārējās zemes. Viesis sevišķi izcēla latviešu darba vienības, kuras daudz dod šim mērķim. Tāpat izcēla Kanadas latviešus, kuŗi ierindojas otrā vietā.

Pārejot pie nākošā darba kārtības punkta, politikas ievešana DV organizācijā, vairāki runātāji izteica, ka nebūtu vēlami pievērsties kādam politiskam grupējumam, kas novestu organizācijas biedrus pie šķelšanās. DV CV pr-dis V. Janums norādīja, ka DV organizācijā nav vietas uzkundzībai kādam politiskam grupējumam.

Organizācijas jautājumā apskatīja galvenokārt DV CV izstrādātos globālo statūtu projektu. Daži runātāji izteica vēlamību tos grozīt tādējādi, lai ierobežotu turparedzēto plašo iemtspēju CV ieprētim zemju valdēm.

Pieskaroties Detroitas koalicijai — pulkv. V. Janums nolasīja citātus no Detroitas un Vindzoras sanāksmju protokolu norakstiem, no kuriem redzams, ka sanāksmēm konfidenciāls raksturs. Tā viens no daudzajiem lēmumiem paredz — nomainīt resp. panākt ASV un Kanadā DV vadībā personas, kuras nevēlamas min. grupējumam.

Par šo jautājumu izcēlās dzīvākas debates, kuŗās visumā izskanēja doma, ka šāda plaša informācija dzirdēta pirmoreiz.

Dažādas jautājumos svarīgas bij. pārrunas par Bērzaini, kuŗā viesis sīki pastāstīja par Bērzaines iegādi, iecerēto pārbūvi un šķēršļiem, kādus radījušas vācu iestādes attiecībā uz pārbūves īstenošanu pēc objekta pārrakstīšanas uz DV organizācijas vārda. Noslēgumā viesis izteica pārliecību, ka uz Bērzaini liktās cerības attaisnosies.

Noslēgumā nod. valdes pr-dis P. Vītols pateicās viesim par apciemojumu. Pēcpusdienā pulkv. V. Janums devās uz Niagāru.

L. Līdums

PATEICĪBA

Izsakām sirsnīgu pateicību DV Niagāras nod. dramatiskās kopas vadītājam R. Grigoram, režisoram J. Vīkelim, dekorātoram H. Menskam, apgaismotājam A. Tīrumam, suflezei A. Ivanai, tēlotājiem M. Bukultei, G. Vītolai, D. Treierei, N. Pļavinskim, J. Aveniņam, J. Reinim, V. Bērziņam, E. Zvaunim un visiem citiem, kuŗi pašaizliedzīgi strādājot, bija teicami sagatavojuši R. Blaumaņa komēdiju — Zagļi un ar to kuplināja Plkv. V. Januma viesošanos Niagārā 25. aprīlī.

DV NF nod. valde.

TORONTO VĪRU KOŖA MĒĢINĀJUMI

notiek otrdienās DV namā, 123 Huron St., plkst. 8 vakarā un svētdienās katoļu sv. Miķeļa katedrālē, 64 Bond St. (Bond un Shuter), diriģentu V. Rundāna un J. Baruša vadībā. Jauniem dziedātājiem pieteikties mēģinājuma laikā uz vietas.

PATEICĪBA

Toronto latviešu Tautas augstskola sirsnīgi pateicas M. Bērziņai un TLNT ansamblim par bez atlīdzības sniegto izrādi Uz Ameriku, inž. A. Sudmalim par pašaizliedzīgo darbu šī sarīkojuma organizēšanā, un visiem tautiešiem, kas, apmeklējot šo izrādi, snieguši TLTA ievērojamu materiālu atbalstu tās uzdevumu veikšanai.

V. Burkevics, TLTA vadītājs

KAS NOTIEK KANADĀ?

● Toronto policijai ar kauna sārtumu sejā jāatzīst, ka tās acu priekšā apzagts policijas auto. Pirms dažām dienām rietumu rajonā policija apcietināja 3 vīriešus par piedzeršanos. Agri sestdienas rīta tos ievietoja policijas auto, lai novestu uz tiesas zāli. Auto atradās vēl kāds ceturtais par piedzeršanos apcietināts torontietis. Pēdējais tikai pēc laba laika, kad visi bija bijuši tiesas priekšā, pamanīja, ka viņa mētelis un svārki pazuduši. Pēdējo kabatā bija 2 dzelzceļa biļetes un bagažas zīme. Policijai atlikās tikai konstatēt, ka biļetes bija pārmainītas pret skaidru naudu un dažādas drēbes un nauda no bagažas pazudusi.

Tagad nu policijai atkal jāmeklē „veicīgie" dzērāji, kas nezina, ko kreisā roka dara.

● Ontario provincei ik gadus vairāk kā 9 milj. dolaru jāsamaksā par arestantu un citās drošības iestādēs ievietoto personu apgādi. Šī lielā summa pavedinājusi uz domām eksperimentēt ar gados vecāko ieslodzīto izvietošanu privātās mājās. No visiem apcietinātiem personas pāri par 55 gadiem, ir tikai 14 proc. Tās vairs nav „bīstamas" sabiedrībai, ne arī labojamas cietuma režīmā, bet parasti ir vai nu ļoti zemu garīgo attīstības pakāpi vai arī fiziskam darbam nepiemērotas. Nonākot privātās mājās, vecie garīgi atspirgst, kā arī jūtami samazinājas to uzturēšanas izdevumi. Ap 42 proc. no visiem apcietinātiem sastāda alkoholiķi, bet arī no pārējiem liela daļa nonākusi ieslodzījumā alkohola dēļ, kaut gan par alkaholiķiem nav uzskatāmi.

SARĪKOJUMU KALENDĀRS TORONTO

7. maijā Toronto latviešu studentu kopas Ziedu balle Kolumbus zālē.
8. maijā, 19. divīzijas piemiņas dienas koncerts.
8. maijā Sv. Andreja baznīcas zālē Baltiešu stīgu kvarteta koncerts ar I. Nāruna piedalīšanos. TLB.
9. maijā DVTK izrādē E. Vildes „Pūķis".
9. maijā, plkst. 12.30 Sv. Andreja baznīcas zālē Mātes diena. Rīko Toronto Latviešu jaunatnes pēcziņš Lāpa.
14. maijā, DV Maija balle Kolumbus zālē.
14. maijā, Sv. Andreja baznīcas zālē Latviešu sestdienas ģimnazijas audzēkņu vakars. Annas Brigaderes Lolitas brīnumputna I cēl. skolēnu trupas uzvedumā.
16. maijā, Sv. Andreja baznīcas zālē T. Ķeniņa klavieru studijas gada noslēguma vakars.
22. maijā, Sv. Andreja baznīcas zālē Ernas Ošiņas - Bērziņas baletstudijas audzēkņu vakars. Pianiste Edite Timermane - Ozola.
28. maijā DV Dāmu komitejas Operešu vakars.
29. maijā Baltiešu Sporta Federācijas balle Kolumbus zālē.
30. maijā Sv. Trīsvienības b-cas zālē Martas Tūteres audzēkņu vakars.

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāliem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

KANADĀ

TORONTO

● Mācītājs T. Āviks, kas nesen ieradās Toronto no Vācijas, spredikos Sv. Jāņa draudzes ģimenes dienas dievkalpojumā svētdien, 9. maijā, plkst. 4 p.p. Jāņa baznīcā.

● Pag. ceturtdien Toronto kāds auto sabraucis latvieti Stabiņu, kuŗai lauzts pleca kauls un ievainota kāja. Cietušo ievietoja sv. Miķeļa slimnīcā. Vainīgs auto vadītājs, kas nav ievērojis satiksmes noteikumus.

SADBERIJA, ONT.

● 15. maijā „Band Hall" zālē DV nodaļa rīko gada svētku atceres dienu ar svinīgo aktu un skol. J. Rozīņa referātu.

● Pie DV nodaļas darbojas drāmatiskā kopa, ko vada Dz. Rūtiņa. Iestudējumā Vītoliņas 3 cēlienu komēdija — Gleznotājs Otiņš — Žaņa Neimaņa režijā. Uzvedums iecerēts jūnijā.

● Par nodaļas informātoru pie DV Kanadas valdes informācijas nozares un propagandas lietu kārtotāju vietējā presē un kanadiešu aprindās izraudzīts V. Roms, adr.: 329 Montague Ave.

● Pie nodaļas darbojas sporta kopa, vada Ed. Purgalis, 192 Riverside Dr.

MONTREĀLĀ

● Montreālas Latviešu nama fonds rīko 8.-9. maijā gadskārtējo līdzekļu vākšanas talku, lai panāktu, ka katram tautietim Montreālā būtu vismaz 3 Nama fonda dalības zīmes. 24. aprīlī NF valdes sēdē visa Montreāla tika sadalīta 8 iecirkņos. Šajos iecirkņos pāri par 40 talcinieku, kas apciemos tautiešus, ejot no mājas uz māju. Talka neaprobežosies ar 8.-9. maiju vien, bet turpināsies visu nedēļu līdz 16. maijam. Nama fondā jau ir skaidrā naudā pāri par 5.000 dol. Pirmais mērķis ir sasniegts, bet ir vēlēšanās līdz rudenim savākt 10.000 dol. Nama fonds cer, ka tautieši sekmēs stprauša mērķa sasniegšanu.

O. K.

ST. KATARĪNĀ, ONT.

● 8. maijā plkst. 7 vakarā Niagāras ielā 148, polu b-bas telpās Latviešu sestdienas skola sarīko Ģimenes dienas atceri. Paredzēts referāts par šīs dienas nozīmi, skolas saimes priekšnesumi. Skolas vadība izsaka pārliecību, ka bērnu vecāki un tautieši neaizmirsīs šo sarīkojumu un dalīsies ar skolas saimi šai dienā.

L. L.

DAUGAVAS VANAGI

ZIEDOJUMI

1 st. algas ziedojumi aprūpei.

$5.00 A. Memenis, $12.00 A. Putniņš.

Ziedojumi aprūpei Vācijā:

$87.40 Hamiltonas Latviešu ev. - lut. draudze — Leģiona atceres dienas dievkalpojuma kollekte — karavīru ģimenēm bez apgādnieka Vācijā un Austrijā; $50.00 DV St. Katarines nodaļas ziedojums aprūpei — atlikuma daļa no 20. martā rīkotās masku balles; $10.30 DV Manitobas nodaļas piesūtītais ziedojums, kuŗu saziedojuši tautieši pulkv. Kalpaka piemiņas vakarā grūtdieņiem Vācijā; $5.00 kādas tautietes ziedojums, ko piesūtījis māc. A. Lūsis; $100.00 DV Hamiltonas nodaļas piesūtītie ziedojumi, kas savākti Lieldienu ziedojumu vākšanas akcijas ietvaros. $5.00 A. Mangulis; $4.00 DV Niagaras nodaļas ziedojums; $10.00 J. Ivana, kuŗš dien Korejā, izlietojams invalīdu aprūpei; $2.00 E. Aboliņa.

Izsakām visiem ziedotājiem un ziedojumu vācējiem sirsnīgu Daugavas Vanagu paldies.

DV Kanadas valde.

*

DV Toronto nodaļā Lieldienu akcijas ietvaros ziedojuši: I. Ešmits $1.00, E. Ancova $1.00, Visv. Deičs $1.00. Aprūpei A. C. $20.00. Vald. Saksons $2.00.

Latvisks paldies visiem atsaucīgajiem ziedotājiem.

DV Toronto nod.

Ziedosim stundas algu trūkumcietējiem

Ziedojumi iemaksājami DV Kanadas valdes kasierim Mr. A. Putniņam 280 Wrigth Ave, Toronto, Ont., vai vietējās Daugavas Vanagu nodaļās

Plkv.-lin. O. Neimanis

ĢEN. K. GOPPERS ČEKAS MOCEKLIS

ATMIŅAS PAR ĢENERĀLI KĀRLI GOPPERU

III

Ģen. Goppers tūlīt pēc šīs pavēles izsludināšanas pieprasīja tās grozīšanu un virsnieku un kara ierēdņu demobilizēšanu uz vienlīdzīgiem noteikumiem, pretējā gadījumā piedraudēdams ar savu demisiju. Drīz pēc tam šī rīkojuma saturu arī attiecīgi mainīja.

Un tomēr, satiriskais žurnāls „Svari" ievietoja karikatūru, kurā ģen. Goppers, turēdams klēpī kādu zēnu virsnieku formā, tam piedāvāja 3 konfektes, bet otram — kara ierēdņa formā, kas sēž pat uz grīdas un raud, pasniedz tikai vienu.

Līdzīgi nepatiesi uzbrukumi pret ģen. Gopperu žurnālā „Svari" atkārtojās arī vēlāk. Bija nepārprotami redzams, kādu politisku intrigantu mēģinājums visiem līdzekļiem diskriminēt ģen. Gopperu. Tomēr šie uzbrukumi panāca tieši pretējo.

SABIEDRISKĀ DARBĀ

Visos Latvijas neatkarības gados ģen. Goppers atradās ārpus dažādām interešu grupām. Kā karavīrs viņš stāvēja arī ārpus politiskajām partijām, un viņa raksturam vispār likās sveša orientēšanās vienā vai otrā politiskā virzienā. Bet, būdams pazīstams kā iecietīgs, saprātīgs un humāni noskaņots virsnieks, ģen. Goppers tomēr reizēm varēja kļūt ļoti ass savos spriedumos, ja pēc viņa ieskatiem bija notikusi acīmredzama netaisnība. Tādos brīžos Goppers nepazina kompromisa un savas pārliecības dēļ bija gatavs nostāties pret līdzšinējiem draugiem, neatkarīgi no viņu amata.

Viens šāds gadījums, kas ģen. Gopperu sevišķi sarūgtināja, saistās ar ģen. Auzāna vārdu. Pretēji citiem virsniekiem ģen. Auzāns, viens no ievērojamākiem latviešu veco strēlnieku komandieriem, no Krievijas bija atgriezies dzimtenē dažus gadus vēlāk. Padomju valdība visu laiku nedeva ģenerālim, kas bija sen jau demobilizējies, izbraukšanas atļauju, beidzot piekāpdamās tikai uz ārlietu ministra Meierovica atkārtotu pieprasījumu.

Pārbraucis Latvijā, ģen. Auzāns tomēr sākumā nevarēja dabūt sev piemērotu nodarbošanos, kaut arī viņš bija ar akadēmisku izglītību un savu speciālo militāro iznāšanu dēļ bija ieņēmis atbildīgu vietu pašā krievu ģenerālštābā. Bijušais 2. latviešu strēlnieku brigādes komandieris un Ziemassvētku kauju plāna sagatavotājs mūsu nacionālajā armijā likas pieticīgs.

Kādu dienu ģen. Goppers bija saticis ģen. Auzānu uz ielas. Auzāns sarunā pastāstīja, ka nevarot sev sameklēt mēbelētu istabu un ka kara ministrija joprojām vilcinoties dot viņam darbu. Drīz pēc šīs sarunas ģen. Goppers žurnālā „Lāčplēsis publicēja asu pārmetumu pilnu rakstu pret kara ministrijas vadošām personām. Savā rakstā ģen. Goppers atcerējās vienu epizodu no strēlnieku 1917. gada janvāra kaujām: „Vēlā nakts stundā kādā zemnīcā frontes tuvumā negaidīti bija ieradies brigades komandieris pulkv. Auzāns kopā ar savu adjutantu, lai turpat uz vietas sastādītu steidzamu ziņojumu. Zemnīca izrādījās strēlnieku pārpildīta, un pat vienīgo galdu telpas vidū bija aizņēmuši pārgurušie cīnītāji. Ieraudzīdami savu brigādes komandieri, daži karavīri tūlīt atdeva savas vietas pulkv. Auzānam un viņa adjutantam, un pulkvedis varēja sākt diktēt savu ziņojumu. Kad tas bija pabeigts, arī pats diktētājs turpat pie galda stūra aiz noguruma bija iemidzis: „Un šajā ziemas naktī Tīreļa purvā tev, sirmais ģenerāl," sava raksta beigās uzsvēra ģen. Goppers, „vēl atradās vieta strēlnieku vidū, kur pārgulēt nakti, bet tagad brīvajā Latvijā tev jāmeklē ne vien istaba, kur pārnakšņot, bet arī darbs, lai uzturētu savu ģimeni. Bet, ja tev būtu bijis lokanāks mugurkauls, tev tagad būtu augsts amats un piederētu ienesīgas dzirnavas."

Šim atklātajam ģen. Goppera protestam bija savi panākumi. Drīz pēc šī raksta publicēšanas ģenerāli Auzānu ieskaitīja dienestā armijas štābā.

1934. gad ģen. Goppers, sasniedzis maksimālo vecumu, aizgāja pensijā. Bet arī pēc tam viņa karavīra sirdij palika tuvs mūsu armijas un tās karavīru liktenis. Būdams joprojām fiziski stiprs un ar jaunekļīgi možu garu, ģenerālis pēc atvaļināšanas vairāk laika varēja veltīt militāru rakstu sacerēšanai un daudziem sabiedriski organizatoriskiem pienākumiem — Latviešu veco strēlnieku biedrībā, Latviešu Sarkanā Krustā un Latviešu skautu centrālajā organizācijā. To visu pārtrauca sarkanās armijas ienākšana Latvijā.

Lieki pieminēt, ka Latvijas okupācija nozīmēja ģenerālim Gopperam visnopietnākos draudus pagātnes cīņu dēļ pret komūnistiem. To gluži labi saprata arī pats ģen. Goppers, kas kādā sarunā vēl pirms 1940. gada jūnija notikumiem bija izteicies: „Es zinu, ja ienāks boļševiki, man klāsies slikti."

Kad 1940. g. 16. jūnijā padomju karaspēks okupēja Lietuvu un kļuva zināms, ka arī Latviju sagaida tikpat drūms liktenis, es, gribēdams ieteikt ģen. Gopperam atstāt dzimteni, vaicāju ģenerālim, vai viņš nedomā doties uz ārzemēm, lai paglābtu sevi no politiskām vajāšanām. Ģen. Goppers ar neslēptu ironiju atbildēja, ka Staļina konstitūcijā taču garantēta personas neaizskaramība un „grēku piedošana" visiem, kas pieņcus gadus nav piedalījušies pretkomūnistiskā darbībā, un viņš taču jau vairāk nekā 6 gadus esot prom no armijas, nekādās politiskās organizācijās neesot piedalījies un arī pašreiz nepiedaloties. Bet tad pēc brīža, it kā netieši apstiprinot savas šaubas un neuzticību pret Staļina konstitūcijas solījumiem, piebilda: „Labi, bet uz kurieni lai bēgu! Kur ņemt tam līdzekļus? Un kas notiks ar manu ģimeni, ja es būšu aizbēdzis? Nē, es palikšu šeit Latvijā!"

Tai laikā un īpaši nākošajā gadā daudziem tuvākā drošākā patvēruma vieta likās Vācija. Bet, kas pazina ģen. Gopperu, zināja, ka šāda emigrēšanas veida izvēle uz bijušo ienaidnieku zemi viņam būtu bijusi absolūti nepieņemama. Ģen. Goppers arī vairākkārt sarunās bija nosaucis Hitleru par starptautisku afēristu, saskatīdams viņa ekspansīvajā politikā jau pēc 1937. gada nopietnus draudus pasaules mieram. Un tā ģen. Goppers palika dzimtenē.

PĒDĒJĀ TIKŠANĀS

Pēdējo reiz satiku ģen. Gopperu 1940. gada jūlija beigās Rīgā uz ielas — ne visai piemērotos apstākļos atklātai un valsirdīgai sarunai. Savā ārējā izskatā Goppers likās nemaz nebija mainījies. Un atceros vēl tikpat skaidri, it kā to būtu redzējis šodien, kad ģenerālis pēc sarunas, atsveicinādamies uz redzēšanos, iejuka laužu drūzmā — tikpat vingrs un stalts kā tajās dienās, kad viņš komandēja spožās parādes Esplanādes laukumā. Ģen. Goppers šķita iekšēji pilnīgi mierīgs, un viss viņa stājā likās kontrastējam ar ta laika valdošo nervozitāti. Pēc dažām nedēļām ģen. Gopperu apcietināja.

Jau pēc ģen. Goppera apcietināšanas un īpaši vēlākos gados par ģenerāļa izturēšanos čekas pagrabos un cietumā bija izplatījušies dažādi nostāsti. Pēc vairākām liecībām ģen. Goppers, kuru kara tribunāls bija notiesājis uz nāvi, tomēr esot atteicies parakstīt apžēlošanas lūgumu tiesai. Bet, lai arī cik dažādi fakti reizēm bija minēti bij. čekas apcietināto izteicienos, viens visiem šiem nostāstiem bija kopīgs: ģenerāļa Goppera garīgos spēkus nebija varējis salauzt pat čekas terrors.

APBEDĪŠANA

1944. g. 26. aprīlī ģen. Gopperu atrada noslepkavotu Rīgas tuvumā — Ulbrokas mežiņā, apraktu kopīgā bedrē ar citiem čekas upuriem.

Mēdz sacīt, ka kara gados lielā upuru skaita dēļ, ko no tautas prasa cīņa par savas zemes neatkarību, bieži atsevišķa cilvēka traģisko likteni vairs neizjūtam ar to skaudrumu, kā tas būtu miera laika apstākļos, jo sāpju un zaudējumu jau tā ir pārāk daudz. Bet ģen. Goppera liktenis dziļi saviļņoja plašākās latviešu aprindas, un viņa traģiskā nāve kļuva par tūkstošu citu kopīgām bēdām.

Ģen. Gopperu apbedīja 1944. g. 6. maijā. Pēc pastāvošiem noteikumiem vācu okupācijas laikā pa galvenām Rīgas ielām un ar orķestri sēru gājienā bija atļauts izvadīt vienīgi aktīvos karavīrus. Tā kā Rīgas pilsētas komendants ģen. Rufs bija noraidījis apbedīšanas komitejas iesniegto lūgumu šo rīkojumu neattiecināt uz ģen. Goppera bērēm, es, uz nelaiķa piederīgo lūgumu, apbedīšanas dienā vēlreiz griezos ar to pašu lūgumu tieši pie vācu militāro spēku augstākā komandiera Latvijā ģen. Brēmera. Paskaidroju, ka ģen. Goppers bija viens no ievērojamākiem Latvijas armijas virsniekiem, ilggadīgs Rīgas apgabala garnizona priekšnieks, ka tieši pagātnes cīņu dēļ pret komūnistiem ģen. Goppers arī miris mocekļa nāvē, ka ģen. Goppers ir Lāčplēša ordeņa kavalieris un ka ikviens latviešu karavīrs, kas apbalvots ar šo augstāko latviešu varonības zīmi, ir un paliek aktīvs cīnītājs līdz mūža beigām. Kad turklāt vēl pieminēju, ka mūsu pašu karavīru orķestris jau stāv pie Māras baznīcas durvīm un gaida viņa atļauju, ģen. Brēmers atbildēja: „Labi, lūdzu, pasakiet ģen. Rufam, ka man nav iebildumu."

Ģenerāli Gopperu apglabāja ar to godu, kādu vien latviešu tautai bija iespējams parādīt vācu okupācijas laika apstākļos. Arī no visām tām slēgtajām organizācijām, kuŗu darbībā ģen. Goppers bija ielicis tik daudz sava ideālisma, ģenerāla tuvākie līdzgaitnieki šo organizāciju darbā bija klāt viņa apbēdīšanas dienā. Un kad pārpildītajā Archibīskapa katedrālē sākās sēru dievkalpojums, ko vadīja pats archibīskapa tēvs, daudzo pavadītāju skaitā bija redzami arī dzīvi palikušie veco strēlnieku un nacionālās armijas komandieŗi, Latviešu leģiona pārstāvji, Latvijas Sarkanā Krusta vadošās personas, strēlnieku laikmeta rakstnieki, mākslinieki, skauti un citi.

„Kaut gandrīz nepārtraukti lija lietus, tomēr visas ielas, pa kuŗām virzījās bēru procesija, bija laužu pārpilnas. Bet, kad sēru gājiens sasniedza Brāļu kapus, laiks pēkšņi noskaidrojās, un pāri mūsu tautas svētnīcai atmirdzēja vēlās pēcpusdienas saule. Ģenerāli Gopperu apglabāja pie Latvijas Mātes kājām līdzās senāk mirušajiem strēlnieku komandieŗiem ģen. Misiņam un ģen. Kalniņam.

Bet, lai arī cik nežēlīga un necilvēciska bija tās varas rīcība, kas latviešu tautai atrāva vienu no viņas lielākajiem varoņiem, sirmā ģenerāļa slepkavas tomēr galu galā izrādījās par vājākiem kādas augstākas gribas priekšā: — ģenerāļa Kārļa Goppera kapa vieta nav palikusi mums vairs nezināma, un viņš pēc visām ciešanām atdusas tur, uz kurieni nākamās latviešu paaudzes pēc gadiem atkal reiz ies gūt spēku turpmākajām cīņām un upuriem.

Baltiešu stīgu kvarteta izcilie panākumi

Jaunā ansambļa pirmā turneja pa Amerikas ziemeļaustrumu novadiem, spēlējot gan baltiešiem gan amerikāņu klausītājiem — koncertu zālēs, baznīcās un skolās, radusi izcili atzinīgas atsauksmes un daudz jaunu koncertu piedāvājumu. „Mēs esam visdarbīgākais kvartets šai zemē, reizēm liekas, jo viena paredzētā koncerta vietā bieži spēlējam trīs: radiofonā un televizijā, kur mūs aicina pēc pirmā koncerta," ziņo kvarteta vīri no Lankasteras, Pensilvēnijā. Arī Sirakūzās, Ročesterā, Bufalo, St. Katarīnēs un Hamiltonā Baltiešu stīgu kvartets koncertēs ceļā uz Toronto, kur 8. maijā, plkst. 7.00 vakarā mēs to pirmoreiz dzirdēsim sv. Andreja baznīcas jaunremontētā zālē, Torontō latviešu biedrības rīkotā koncertā. Bez amerikāņu komponistiem: Finlija un Pistona kvarteta repertuārā ir Bēthovens Mocarts, Dvoržaks, no latviešu komponistiem Tālivalža Ķeniņa kvartets, kuŗa Skerco daļu kvartets jau vairākkārt atskaņojis šai turnejā, gūstot amerikāņu klausītāju jūsmīgus suminājumus.

Amerikas Latviešu apvienības 3. gadskārtējā kongresa Klīvlendā prezidija locekļi. No kr.: pulkv. A. Galindoms, V. Eltermanis, Latvijas sūtniecības Vašingtonā pag. vadītājs Dr. A. Dīnbergs, valdes priekšsēdis prof. P. Lejiņš, prof. E. Laimiņš un D. Maļinovskis.

ALAs kongress — švarīgākais notikums latviešiem trimdā

II

Atklājot debates par valdes darbību, **V. Lambregs** jautāja, kādēļ pretēji pag. g. kongresa noteiktam lēmumam, nolikvidēts Baltijas tautu sadarbības birojs? Arī pārskatā par informācijas biroja darbību nav neviena vārda par to, kas paveikts baltiešu sadarbībā. Ja priekšsēdis teicis, ka baltiešu sadarbība izteikusies Kerstena komitejā, tad varējām gan gaidīt, ka baltiešiem būtu saskaņots viedoklis jautājumā par to, vai Kerstena komitejas darbības paplašināšana arī uz citām apspiestām tautām nāks par labu vai ļaunu baltiešiem. Pat šinī jautājumā baltiešu organizāciju starpā nav bijis sazināšanās un vienošanās.

A. Neparts (Detroita): Lai celtu apvienības ienākumus ziedojumu vākšanā, jānodibina noteikta kārtība — visiem biedriem jāpiesūta formulārs, kur paredzētas visas ziedojumu vajadzības un jālūdz, lai katrs biedrs apņemas ziedot zināmu ārtavu izraudzītam mērķim. Tāpat kā Kultūras birojā, arī citos birojos apvienību var atbalstīt ar darba spēku. Viss plašais Kultūras biroja darbs gulstas uz pašu kultūras darbinieku un organizāciju pleciem. Pievienojas prof. P. Starca uzskatam, ka jaunatnei līdz zināmam vecumam jābūt organizētai piedzīvojušu un apmācītu vadītāju vadībā, bet visa dažāda vecuma jaunatne nav apvienojama vienā jaunatnes organizācijā. Skolotāju konferencēs pārrunājami ne tikai skolotāju profesijas jautājumi vien, bet pieaicināmas garīgās autoritātes — prof. T. Celms, prof. J. Siliņš u. c., kas ko dotu arī pašiem skolotājiem. Aprūpes birojam rādāma valde no baznīcu un DV darbiniekiem, bet viss darbs nav uzveļams biroja vadītājam. Mums arvien vēl nav sistēmatiska informācijas darba. Ja Bostonā, Čikāgā u. c. tik maz ALAs biedru, tad tur sava vaina arī pag. g. kongresam, kas no valdes darba izslēdza V. Lambergu un neļāva tam turpināt uzsākto nopietno darbu, tāpat arī Čikāgas pārstāvi Poruku. ALAs prestižu neceļ arī tas ka politiskie jautājumi monopolizēti Komitejā Latvijas brīvībai, kuŗā darbojas parlamentārieši, bet ALAai jāapmierinās tikai ar kultūras un aprūpes lietām.

V. Klīve: Izsaka jaunatnes atzinību apvienībai. Nepievienojas Nepartam, ka jaunatne organizējama pēc vecumiem. Lai ALJAā nāk arī kristīgā jaunatne.

J. Ķullītis: Kristīgā jaunatne būtu gājusi ALJAā, ja tā būtu aicināta. Jaunatnes žurnāls Raksti atjaunojams, bet tā saturs uzlabojams, jo jaunatnes žurnālā nedrīkstētu parādīties tādi raksti, kā Kas izsapņos brīvo Latviju, par kuŗu prāvests Ozols rakstījis, ka vairs nevar naktīs gulēt.

V. Klīve. Nē prāv. Ozols, nedz citi nesūdzējās žurnāla redakcijai, bet citur. Tas nav labi. Rakstiem būs cita redakcija.

V. Lambergs: Bostonas jaunatnes pulciņš arī pats iznīcinoši kritizēja minēto rakstu jaunatnes žurnālā.

Prof. J. Siliņš: Jaunatne savas kļūdas pati labo, bet vecā paaudze pati sacer līdzīgus rakstus, un tādas redakcijas neatceļ.

Niedolis (Ročestra): Bēdīgi dzirdēt, ka lielie latviešu centri nemaksā. Svarīgākais izvēlēt labus darba darītājus. Ir valdē labi, bet ir arī tādi, kuŗu vārdiem slikta skaņa, un tie nevieno. Ja apvienību nevadītu prof. Lejiņš, ALAs nebūtu.

K. Skapars: Informācijas biroja pārskatā teikts, ka publikācijas žurnālā Life par komūnistu briesmu darbiem Latvijā ir lielākais un spīdošākais latviešu informācijas panākums. Divi pēdējie uzņēmumi žurnālā Life var nodarīt latviešu lietai lielākus zaudējumus, nekā „spīdošie" panākumi sekmēt mūsu brīvības cīņu. Par otro lielāko sasniegumu Latvijas traģēdijas izskaidrošanā ASV sabiedrībai pārskats min 6 minūšu ilgo televīzijas raidījumu NBC, kur uzstāsies tikai A. Bērziņš. Ja A. Bērziņš raidījumā nav runājis kā ALAs amata persona, bet citā kapacitātē, tad Informācijas birojs to nevar piedēvēt sev par labu.

Karola Dāle: ASV Kongresa izdotais Kerstena komitejas pierādījumu krājums ir arī tiesisks dokuments, tādēļ arī juristi vēlētos ar to iepazīties.

A. Bērziņš: Ka Baltijas tautu sadarbības birojs varēja vairāk darīt, piekrītu Lambergam. Visu nespējām, jo visa vērība tika veltīta Kerstena komitejai. Arī sekcijas vadītājs Irbe darba apstākļu dēļ bija kavēts darboties. A. B plašākā runā izskaidro Kerstena komitejas darba nozīmi un savākto pierādījumus, kur nopelni vi siem tautiešiem. Vairāk par to ko latvieši devuši izmeklēšanā mēs dot nevaram. Tā bija vienreizēja izdevība ar ārkārtēju nozīmi Latvijas labā. Uzņēmumus Life izvēlējusies pati žurnāla redakcija un vairāki uzņēmumi ievietoti, neklausot pat viņa norādījumam neievietot. Amerikāņi vērtē citādi. Esmu priecīgs atbildēt uz uzdotajiem lietiškiem jautājumiem.

E. Freivalds: Jaunatnes problēmas ir vissvarīgākās un labi, ka kongress par tām runā. Jaunatnei jādarbojas līdz katrā biedrībā. Ir dažādas jauniešu organizācijas, kas ietelp vai neietelp ALJĀ, bet tās visas sadarbojas neatkarīgi no vecuma.

Kasieris **G. Meierovics** ņolasa nākamā gada budžetu, kas ienākumos un izdevumos sastādīts $35.000 apmērā. Kongress budžetu pieņem.

Apspriežot latviešu iecelošanu ASV pēc jaunā iecelošanas likuma, **prof. P. Lejiņš** pasvītroja, ka apvienībai ir jākārto turpmākā latviešu iecelošana ASV un tanī virzienā valde ir jau sākusi darboties. To ieteicis arī Valsts departaments. Izpildot šo morālo pienākumu pret saviem tautiešiem pārjūrā, apvienībai būs vajadzīgi līdzekļi viena darbinieka algošanai, kas kārtotu iecelošanas lietas.

P. Eglītis: Līdzekļu jautājums ir grūts. Latvian Relief, kas agrāk kārtoja latviešu iecelošanu, arī paziņojis, ka darbosies atkal iecelošanas akcijā. Tādēļ apvienībai jāsaskaņojas ar Latvian Relief'u.

Pēc debatēm kongress vienprātīgi pieņēma rezolūciju, ka organizācijām un kopām ir morāls pienākums gādāt, lai to biedri kārto savus pienākumus pret ALAu. Vietās, kur tas iespējams, nozīmējami sevišķi apvienības pārstāvji.

Vairāki kongresa delegāti izteica vērtīgus ierosinājumus valdei. L. Bērziņš, ziņojot par Pensilvēnijas apdrošināšanas fonda straujo attīstību, aicināja arī citur dibināt vai apvienot mazākus apdrošināšanas fondus lielākā fondā. A. Līdacis lūdza panākt noteiktu koordināciju aprūpē, bet Krastiņš ierosināja, lai organizācijas uz 1. maiju paziņotu, ko tās aprūpē, jo palidzību daži izmanto nelietīgi. H. Brauķis lūdza, lai Ceļojošais teātris apbraukā ar 2 lugām vienā braucienā. V. Eltermanis vēlējās, lai Kultūras birojs uzņemas izcilo mākslinieku koncertu sarīkošanu. K. Videnieks norādīja, ka bērni skolās piedzīvo divu kultūru sadursmi. Notiek cīņa starp latviešu skolu un amerikāņu skolu. Bet, kur saduras divi kultūras, tās var viena otru papildināt.

Izdarot valdes vēlēšanas, par valdes priekšsēdi no jauna ievēlēja prof. P. Lejiņu ar 101 balsi (ilgi aplausi). Citu kandidātu nebija. Par vicepriekšsēžiem ievēlēja A. Bērziņu ar 63 balsīm, E. Freivaldu ar 60 b., A. Klaupiku ar 58 b., Ed. Gallēnu ar 55 b., V. Vuškalnu ar 55, P. Eglīti ar 53 un A. Līdaci ar 44 b., bet kandidātos palika J. Vinters ar 43 b., A. Volonts ar 40 b. un V. Lambergs ar 33 b. Par sekretāriem ievēlēja D. Maļinovski ar 75 b un V. Klīvi ar 54 b., bet par kasieriem G. Meierovicu ar 90 b. un A. Ūdiŗ ar 77 b. Revīzijas komisijā ievēlēja A. Grantskalnu ar 68 b., V. Eltermani ar 63 b un J. Goldmani ar 45 b.

A. Bērziņš sniedza kongresam jaunāko informāciju par dzīvi Latvijā, attēlojot latviešu zemnieka traģisko likteni un verga darbu kolchozos — laukos valda morālisks un materiāls posts. Drusku vieglāka dzīve ir pilsētās. Dzimtenē latvieši pašapziņīgi cīnās. Jaunavas neprecas ar krieviem, bērni nemācās krieviski. Atbrīvotajā Latvijā neatradīsim pārkrievotu, garīgi iznīcinātu tautu. Mūsu cīņa ir nevis par mierstošu, bet par dzīvu tautu. Kā viņi, tā mēs ticam brīvībai.

(Nobeigums 4. lpp.)

SAVIENOTĀS VALSTĪS

NJUJORKĀ

Viens no Ņujorkas latviešu ev.-lut. draudzes svētīgajiem pasākumiem ir sarīkojumi bērniem, kas vienmēr labi izdevušies. Priekšnesumi bērniem notiks 16. maijā, plkst. 1 dienā, Arlingtona zālē, 23 St. Mark's Place, Manhatenā. Paredzēti mākslinieciski priekšnesumi, bērnu dziesmas un rotaļas. Dāmu komiteja rūpēsies par atspirdzinājumiem. Sarīkojuma atlikums par labu bērnu vasaras kolonijas iegādei.

Ģimenes dienā, 9. maijā Ņujorkas draudze noturēs dievkalpojumus piecās vietās. Dievkalpojumos notiks veco ļaužu godināšana.

Uzsākot priekšlasījumu vakarus tai draudzes daļai, kas dzīvo Bronksā, māc. R. Zariņš 29. aprīlī sv. Toma baznīcas telpās nolasīja referātu par latviešu baznīcas mocekļiem, pieminot 1919. g. boļševiku terroram par upuri kritušos mācītājus.

Aizvesto piemiņas akta sarīkošanai Ņujorkā izveidota Baltiešu brīvības komiteja, kuŗā ietelp šādas personas: Priekšsēdis V. Ignats, vicepriekšsēži — V. Abraitis (lietuvietis) un L. Vahters (igaunis), sekretāre A. Freija, kasieris A. Kalme, publicitātes pārzine M. Kižis (lietuviete). Rotācijas kārtībā šogad priekšsēdi dod latvieši. Piemiņas akts notiks svētdien, 13. jūnijā, plkst. 5.00, Town Hall telpās.

KALAMAZŪ

Kalamazū ev. - lut. latviešu draudzei svētdien, 25. aprīlī, Recreation Parka telpās notika draudzes diena. To ievadīja draudzes mācītājs A. Piebalgs ar svētbrīdi. Sekoja priekšnesumi raibā virknē. Draudzes bērnu deklamācijas A. Znatnajas vadībā, jauniešu deklamācijas rakstnieces R. Šķujiņas vadībā, prof. V. Ruševica audzēkņu stīgu ansambļa priekšn. Saginavas jaunātnes pulciņa meiteņu kora priekšn. Saginavas skaudu un gaidu junda.

Pēc priekšnesumiem bija kopīgs azaids. Vecākā paaudze kavējās pārrunās, bet jaunieši nodevās deju priekam. Tika izlozētas arī dažas vērtīgas mantas, tā gūstot līdzekļus labdarīgiem mērķiem. Draudzes diena bija ļoti labi apmeklēta. Vispār draudzes darbs iet plašumā, pag. gadā nākuši klāt 103 locekļi, bet š. g. sākumā vēl 33 locekļi.

Draudzes jauniešu iesvētības notiks svētdien, 27. jūnijā.

Kalamazū Sv. Jāņa ev. - lut. latviešu draudze, kas nesen atzīmēja 4 g. dibināšanas atceri, lēnām, bet arvienu iet plašumā un tās locekļu skaits ir 570. Pag. gadā nākuši klāt 45. No tiem 158 ir bērni. Draudzi no tās dibināšanas dienas apkalpo mācītājs Jānis Turks. Pag. gadā Kalamazū, Lansingā, St. Džozefā, kopā noturēti 54 dievkalpojumi. Draudzes mācītājs, apkalpojot draudzi, nobraucis 9.985 jūdzes. Draudzes locekļi dzīvo dienvidrietumu Mičigenas daļā un lielākais vairums pilsētās (95 proc.), kā Kalamazū, St. Džozefā, Benton Harborā, Grand Rapidos, Battle Krīkā, Holandē, Saus - Bendā, Sturgisā u. c.. P. g. draudzē dzimuši 1 zēns un 3 meitenes, iesvētīti 9 jaunieši, 6 jaunekļi un 3 jaunavas. Laulāti 5 pāri. Jauktas laulības bijušas divos gadījumos — līgavas vācu tautības. Miršanas gadījumu nav bijis. Kara dienestā atrodas sekojoši draudzes locekļi: G.-Biekēns, G. Braslovskis, E. Everss, A. Gaiķis, Z. Paeglis, T. Strautkalns, A. Ziemelis, V. Plūme, G. Vārpa, V. Dzelzkalns, A. Stagis un R. Salenieks.

Pie draudzes pastāv un sekmīgi darbojas 1) Dāmu komiteja, prce — E. Jansone, A. Jonānsa ģimenei uz Vāciju ir nosūtīti $146.35 un ir atcerēti vēl daudz citi ar naudu, drēbēm, apaviem u. t. t. 2) Draudzes koris prof. A. Ābeles vadībā. 3) Draudzes bēru fonds, priekšn. Krūmiņš. 4) Draudzes skola. Draudzei ir arī savs kapu nodalījums Riversaides kapsētā. Pie draudzes pastāv arī nekustamu īpašuma iegādes komisija.

Kaut Kalamazū pastāv divas latviešu draudzes, tomēr ir vēl daudz mūsu tautiešu, kuŗi nav iestājušies nevienā.

Kalamazū abās latviešu draudzēs ir viesojušies vairāki latviešu mācītāji viesi.

Kalns.

INDIANĀPOLE

Nesen viena gada sekmīgu darbību varēja atzīmēt tautietis O. Dombrovskis — nelielas ēdnīcas - restorāna īpašnieks. Uzņēmums, kuŗā darbu atradušas arī 4 tautietes, atrodas netālu no samērā dzīva triju ielu krustojuma — 409 E. Massachusetts Ave., tā kā uzņēmuma vadītājs ar pirmā gada darbības sekmēm ir visai apmierināts.

Cejā uz patstāvību ir arī Jāzeps Ārmanis, kas nesen ar labām sekmēm izturējis komisijas pārbaudījumu frizieŗa amatam, nekavējoties saistīdamies darbā The Valet Barber shop'ā, 1829 N. College Ave. Tā kā darbnīca atrodas uz pašas „latviešu pagasta" dienvidu robežas, tad tautieši tur iegriežas arvien kuplākā skaitā, kas Ā., strādājot uz procentu bazes, nozīmē drīzāku iespēju „nostātties pašam uz savām kājām", ko uzņēmīgais tautietis, pēc plašākas vietējo apstākļu pieredzes iegūšanas, arī iecerējis sasniegt.

Šejienes plašais rīta laikraksts „The Indianapolis Star" nesen bija ievietojis reportāžu par šorīt rīdzas vidusskolas (Indianāpolē) ārzemnieku kluba sarīkojumu, kuŗā piedalījušies arī latvieši. Rakstā atzīmēts, ka minētā kluba prezidents ir mūsu tautietis Jānis Strīķis, bet nacionālo ēdienu nogaršošanas komisijā darbojusies Valda Irbe.

Indiānāpoles latviešu jaunatnes organizāciju padomē (ILJOP'ē) iestājusies arī nesen nodibinātā Indiānāpoles latviešu katoļu jaunatnes kopa. To pārstāvēs kopas vadītāja Regīna Sivgale.

Indiānas latviešu biedrības dramātiskā kopa marta pēdējā sestdienā pirmoreiz viesojās Ohaio otrā lielākajā latviešu centrā — Sinsinātī, uzvedot 3 cēlienu komēdiju „Čarlija krustmāte".

Grūtumos nonākušajai tautiešai V. Jautaiķa ģimenei Francijā $30.00 ziedojusi latviešu grupas dāmu komiteja pie 1. amerikāņu ev. - lut. draudzes. **Gundārs Grīslītis.**

LINKOLNA, NEBR.

Ģimenes dienas sarīkojums notiks 9. maijā, plkst. 4.30 draudzes mājā. Referēs V. Ozols. Sekos mūzikas priekšnesumi, deklamācijas, kafijas galds.

Draudzes sarīkojums paredzēts 30. maijā plkst. 3 draudzes mājā. Referēs Elza Grava „Vērtības, ko sniedz skatuves māksla".

DAITONĀ

Daitonas un apk. (Ohio) latviešu ev.-lut. baznīcas kopas ērģelnieks Aleksandrs Mellis ir uzņēmies pastāvīgā diriģenta pienākumus Daitonas kamermūzikas biedrības orķestrī. Orķestris sevišķu vērību piešķir J. S. Bacha darbiem. Pēdējā koncertā atskaņoja minētā komponista Koncertu Nr. 1 divām klavierēm ar orķestri. Sagatavošanā J. S. Bacha prelūde E minorā un Tokāta. Atsauksmes visai cildinošas. Tāpat A. Mellis saistīts Daitonas vīru korī Liederkranz par pastāvīgu diriģentu. Koŗa koncerts š. g. 15. maijā, 1400 E. Fifth St.

Daitonā, Ohio Ģimenes dienas svinīgais akts ar aizlūgumu, rakstnieka Ģirta Salnā uzrunu un svētdienas skolas skolēnu priekšnesumiem notiks svētdien, 9. maijā, plkst. 3 pp. St. Paula ev.-lut. baznīcas skolas telpās, 239 Wayne Ave. Pēc Ģimenes dienas akta turpat tenora Voldemāra Salnas koncerts, pie klavierēm Valdis Treimanis. Ieeja koncertā $1.00. Bērniem ieeja brīva. Sekos groziņu vakars turpat.

— Visus šos 3 mēnešus tu taču biji pilnīgi apmierināts, kad pusdienās tev pasniedzu kotletes, bet šodien pēkšņi vairs ne.

NO SENATNES LĪDZ MŪSU DIENĀM

LATVIJAS CHRONIKA (6)

Saskaņā ar Henricus de Lettis chronikām, kas uzrakstītas no 1225. līdz 1227. g. un pirmoreiz publicētas tikai 1740. g., šādas latviešu cilšu ķēniņvalstis pastāvējušas 12. g. simtenī Latvijas territorijā: Kuronija (Kursa), Semigallia (Zemgale) un Selonia (Sēlija) — dienvidos no Daugavas upes; Lettia (Latgale) un Tholova (Tālavija) ziemeļos no Daugavas upes. Šīm ķēniņvalstīm bijuši savi ķēniņi (rex, regulus), prinči (princeps) un dižciltīgo ģimenes (seniores sive nobiles). 13. g. simtenā sākumā Kursā valdija Lameikis, Zemgalē Viesturs, Latgalē Visvaldis un Tālavijā vai Tālavā Tālivaldis. Pēdējais valdīja ar saviem dēliem Rameki, Druvvaldi, Vardeģi, Varibulu, Varidotu un Rusiņu.

Lielākās pilsētas — Ventspils, Kuldīga, Kandava, Talsi, Mežotne, Tērvete, Koknese, Lielvārde, Sēlpils, Beverīna, Trikāta u. c.

Kurzeme bija nocietināta ar 68 pilskalniem, Zemgale arī ar 68, Sēlija ar 30, Latgale ar 133 un Tālava ar 42 pilskalniem.

Visi latvieši bija brīvi vīri, bet godāja vecākos. Latviešiem bija pašiem savas tiesības. Tiesu sauca par „runu," zvērinātie saucās — runas vīri, tiesneši. Asins atriebību sauca par vaidu tiesībām, ko vēlāk aizstāja ar vīra naudu. Ap „vecākā" pili bija mājas, kurdzīvoja laudis. Pagasti iedalījās novados, bet novadi valstīs. Kurzemē bija 5 novadi, Zemgalē 7, Latgalē 5, Tālavijā 15.

JAUNIECEĻOTĀJI ASV ŠOGAD PIEDALĪSIES VĒLĒŠANĀS

Šis gads ASV ir ievērojams vēlēšanu gads, jo 2. novembrī vēlēs jaunu Tautas vietnieku namu (435 locekļus). Bez tam šogad jāievēl 34 gubernātori, 335 senātori, un visās valstīs, izņemot četras, notiks likumdevēju iestāžu vēlēšanas. Visas šīs vēlēšanas norisināsies laikā starp 13. aprīli un 2. novembri.

Abas amerikāņu partijas — republikāņi un demokrati — izrāda interesi jaunos pilsoņus iesaistīt Sav. Valstu politiskā dzīvē. Par republikāņu nacionālās komitejas pārstāvi baltiešu izcelsmes pilsoņiem ir izraudzīts V. Kvetkass, kas ir ASV lietuvietis.

Sarunā ar lietuviešu žurnālistu par iebraucēju kultūrālo un politisko mantojumu Kvetkass paskaidroja: „Mēs esam pārliecināti, ka ārzemēs dzimušie, saglabājot savu kultūrālo mantojumu, kļūst labāki ASV pilsoņi, bet, kā ASV pilsoņiem, tiem aktīvi jāpiedalās ASV politikā. Tie vairs nevar būt biedri ārzemju politiskās organizācijās. Izstrādājot savu ārējās politikas platformu pret komūnismu, republikāņu partija ir uzklausījusi to amerikāņu padomus, kuru dzimtā zeme tagad atrodas komūnisma varā. ASV Kongresā ir ievēlēti vairāki ASV lietuvieši. Katru baltiešu izcelsmes ASV pilsoni var ievēlēt Kongresā, ja vien viņam ir pietiekams atbalsts savā iecirknī. Tas varētu notikt iecirknī, kur koncentrēts lielāks skaits attiecīgas tautības vēlētāju."

R. BLAUMAŅA „ZAGLI" NIAGĀRĀ

DV Niagāras nod. drāmatiskā kopa svētdien stājās skatītāju priekšā ar Rūd. Blaumaņa „Zagļiem".

Režisors J. Viķelis no vietējiem spēkiem bija centies izvilināt maksimālo sniegumu, un jāsaka, tas viņam aktieru ansambļa robežās bija izdevies.

Vērētējot spējīgākos, vispirms jāmin žīda Ābrama tēlotājs J. Aveniņš. Gūstot slīpējumu teātra skolā, no viņa izveidotos labs spēks latviešu skatuvēm. Tāpat Dagnijai Treijerei, tēlojot Ilzi, bija vērojami labi dotumi, trūka tikai talanta pilnīgāka veidojuma. Pārdomātu un visai pārliecinošu miegainā lauku puiša Ješkas tēlojumu sniedza E. Zvaunis, labi iejūtoties otrā cēlienā. M. Bukultas saimnieka māsas Lienes tēlojums liecināja jau par iepriekšēju skatuves pieredzi. Grūta uzdevuma priekšā bija J. Reinis, un viņa veidotais precinieks drīzāk atgādināja mūsdienu Brodvejas līgavu mednieku, bet ne Blaumaņa Namnieku.

Publika izrādi uzņēma ļoti atsaucīgi, netrūka arī ziedu veltes tēlotājiem. Salīdzinot izrādi ar jau redzētajām DV Hamiltonas un Kičeneras drāmatisko kopu izrādēm, jāsaka, ka niagārieši savas pirmās „ugunskristības" izturējuši.

J. L.

IZCILU LATVIEŠU JUBILEJAS UN ATCERES 1954. GADA MAIJĀ

Maija pirmajā datumā bija inž. prof. **Mārtiņa Bīmaņa** 90. dzimšanas diena (m. 1946. g. Vāc. un 60 gadu tēlniekam **Miķelim Pankokam** (Vāc.), kā arī 50 g. dziedonim **Tālim Matisam** (Ljā); 3. — teologs un dzejnieks prof. **Luvigs Bērziņš** (ASV) kļūs 80 g. vecs; 5. — agronomam prof. **Jānim Vārsbergam** (Zviedrijā) 75. gadskārta; 6. — 75 g. sasniegs gleznotājs **Kārlis Brencēns** (Ljā) un 40. g. rakstnieks **Jānis Klīdzējs** (ASV); 7. — 80 g. būs diplomātam un dzejniekam **Miķelim Valteram** (Andrejam Papardem) (Beļģijā) un tikpat daudz tiesībniekam un atturības kustības darbiniekam **Gustavam Ķempelim** (m. 1939.); 9. — 80 g kopš miris žurnālists **Ansis Leitāns**; 11. — 65 g. kopš pirmā ievērojamā latviešu botāniķa **Jāņa Ilstera** nāves; viņa 1500 latviešu botāniskiem nosaukumiem dažādām augu sugām paliekama nozīme. 13. maijā 70 g. vecs kļūs ārsts un latviešu ieceļotāju atbalstītājs prof. **Miķelis Kazaks** (ASV); 14. — 65 g. kopš aktiera, režisora un daudzu jauno aktieru audzinātāja **Ernesta Feldmaņa** piedzimšanas (m. 1948. Ljā); 15. — pirms 20 g. **Kārlis Ulmanis** Latvijā nodibināja autoritāro iekārtu; 16. — 50 g. būs ķīmiķim un daudzu populārzinātnisku apcerējumu autoram prof. **Bruno Jirgensonam** (ASV) un 40 g. kopš gleznotāja **Valdemāra Matveja** nāves. 17. maijā kritiķim un redaktoram **Jānim Andrupam** (Anglijā) 40 g.; 18. — bij. Troickas latviešu strēlnieku pulka komandierim pulkv. **Pēterim Dārdzānam** (Vāc.) 65 g.; 21. — 65 g. paidagogam **Ziedonim Landavam** (Zv.) un izcilam augu fiziologam amerikāņu zinātnieku aprindās **Andrejam Mūrniekam** (ASV); 22. — 60 g. prāv. **Alfrēdam Skrodelim** (Kan.); 25. — 80 g. kopš mediķa un LU bij. rektora **Jāņa Ruberta** piedzimšanas (m. 1934.) un 35 g. kopš nomira latgaliešu atmodas kustības vadītājs **Kazimirs Skrinda**; 27. — 65 g. vecs kļūs tēlnieks **Emīls Melderis** (Ljā) -un 40 g. gleznotājs **Evalds Dajevskis** (ASV) 29. — 85 g. piepildītos ilggadīgajam Latvijas Jaunatnes Sarkanā Krusta priekšniekam un kādreizējam izglītības ministram māc. **Paulam Gailītim** (deport. 1941. g. uz Pad. Sav., kur it kā miris); 30. — 50 g. būtu teologam prof. **Edgaram Rumbam**, kuŗa dzīvību boļševiki arī izbeiguši padomju vergu nometnēs, 40 g. žurnālistam **Osvaldam Akmentiņam** (ASV), un 30. maijā vēl jāpiemin Amerikas latviešu dzejnieka **Krišjāņa Nātres** 80. dzimšanas diena (m. 1942. ASV).

Vācieši lieli narkotiķi

Nesenajā Interpol (internacionālās policijas) sanāksmē Rietumvācijā konstatēts, ka vācieši ir dūšīgi narkotisko līdzekļu lietotāji, jo vietējo narkotisko tirgotāju rokās vēl arvien esot milzīgi krājumi dolantina un citu narkotisko līdzekļu, kuŗi ievākti pagājušā kara beigās. Lai gan Rietumvācijas kriminālpolicijas kartotēkās ir reģistrēti tikai 17.340 narkotiķi, to skaitam jābūt ievērojami lielākam, kā to norādot pagājušajā gadā nokertie 1245 narkotisko vielu tirgotāji. Bez tam kriminālpolicijas kartotekās esot sakopotas ziņas par 6.000 aizdomīgo, kuŗi vēl varētu nodarboties ar narkotisko vielu tirdzniecību. Policijas cīņa pret narkotisko vielu internacionālajiem tirgotājiem un lietotājiem esot sevišķi apgrūtināta tādēļ, ka to vidū vairums esot, tā sauktās, labākās sabiedrības laudis, pret kuŗiem visiem visumā policija esot bezspēcīga. Pēdējā laikā narkotiķi vairs nelietojot arī milzīgās opija pīpes un citus aizdomīgus atribūtus, kas agrākos laikos policijas cīņu pret narkotiķiem padarījuši ievērojami vieglāku.

Andrejs Pablo Mierkalns

SĒRKOCIŅU KASTĪTE

Ja es būtu burvis,
Tad es sērkociņus
Pārvērstu par degošām laternām,
Kas naktī
Ar dzeltenīgi zaļu gaismu
Apgaismo bruģi —
Vientulīgs gājējs, kas maldās pa ielām,
Pie viņām varētu atspiesties
Un nožēlot grēkus. —

Latvijas paukošanas meistars Z. Kaktiņš

8. MAIJĀ ATSKATĀS UZ 25 G. DARBĪBU

Kādreiz Vācijā gadījās pavadīt kopā pāris nedēļu ar Zigurdu Kaktiņu YMCA's treniņa nometnē. Sākumā nevarēju nobrīnīties un uzminēt, kāds mūzikas instruments varētu slēpties viņa mandolīnas kastei līdzīgā lādē. Kā vēlāk noskaidrojās, jaunais Kaktiņš, kuŗu gan toreiz daži saukāja par vecmeistaru, vienmēr nēsā līdzi zobenu un labprāt runā par paukošanu. Zigurda Kaktiņa vārdiem runājot, cilvēki plūkušies jau tad, kad zobena vietā lietoti koka gabali. Pirmais zobens bijis liels un smags, lielu māku tas nav prasījis, bet gan spēku. Ar tādu zobeņu varēja galvas plaut kā pogas. Vēlāk nākuši vieglāki ieroči un to lietošana prasījuši lielu māku un prātu. Spānijā, Itālijā un Francijā, sākot ar 15. g. s. radās paukošanas akadēmijas un paukošanas profesori, kas mācīja cīnīties ar „tērauda asmeņiem" un tika bagātīgi atalgoti. Izlutinātie galminieki franču galmā sāka lietot īpašu ieroci — floreti, kuŗa tiem likās mazāk bīstams ierocis. Kad sāka izplatīties karstie ieroči, paukošana kļuva dižciltīgo un studentu iemīļota nodarbība. 19. gadu simtenī paukošana kļuva par sporta veidu ar aizsargu vestēm, maskām un cimdiem.

Kaut latvieši senatnē bijuši kareivīgi un pazinuši arī zobenu, paukošanas sports Latvijā sācies tikai 1920.-21. gadā, kad bijušais cara armijas paukošanas speclālists Vasilijs Jankovskis sāka mācīt kadetiem rīkoties ar zobenu, špagu un floreti. Viņš ir Latvijas paukošanas celmlauzis, kas izaudzināja pirmos latviešu sacīkšu paukotājus Mateusu, Volfu, Maču, Mazūru, Kotovu, Zariņu un citus. Zigurds Kaktiņš savas sporta gaitas uzsāka vieglatlētikas laukumā, kur skolu sacīkstēs guva vairākas uzvaras. Ar paukošanu viņš sāka nodarboties 1931. gadā un, pirmoreiz startējot Latvijas Vispārējos Sporta svētkos 1934. gadā, reprezentēdams universitātes sportu, zobenā izcīnīja otro vietu. Tai pašā gadā Z. Kaktiņš nodibināja un vadīja paukošanas nozari pie Latvijas Sporta biedrības. 1935. gadā Z. Kaktiņš sasauca nelegālu sapulci, samaksājot par to 25 lati administrātīvu sodu. Bet Latvijas paukošanas savienība bija nodibināta, un pats iniciators sabija 4 gadus par tās viceprieksšsēdi. Krievu okupācijas laikā Z. Kaktiņš noraidīja Dinamo paukošanas nozares vadītāja titulu un pakāra savu zobenu vadzī. Vēlāk — vācu laikā redzam to atkal aktīvo paukotāju vidū un paukošanas veidošanas darbā, vadot paukošanu Ausekli. 1944. gada 19. jūnijā Sporta Pasaulē lasām: „Aizgājuši 15 gadi, kopš latviešu slavenā un iemīļotā dziedoņa Adolfa Kaktiņa dēls Zigurds Kaktiņš kā jauns sportists pirmoreiz startēja atklātās sacīkstēs. „No tā laika pagāja vēl 10 gadu, un 8. maijā Bostonas sportisti rīko enerģiskajam meistaram 25 gadu darbības atceri sportā. Z. Kaktiņš, kuŗš pagājušā gadā un jau šogad atkal ir paspējis izcīnīt vairākus meistara titulus ne tikai latviešu, bet arī ASV Jaunanglijas

Z. Kaktiņš

zobena mākslu ierādīja operdziedātājiem un aktieriem Latvijas Nacionālā operā, Nacionālā teātrī u. c. No šiem laikiem viņam patikamas atmiņas ir par Marisu Vētru, kuŗš visus uzvarēja tā sakot „pēc notīm" un būtu varējis kļūt par labu paukotāju.

Z. Kaktiņa nozīme un svars Latvijas un trimdas paukošanas sporta vienošanas darbā ir liels, un grūti būs saskaitīt tās daudzās sacīkstes, kuŗās viņš piedalījies un uzvarējis. Pietiks, ja teiksim, ka tur, kur ir Z. Kaktiņš, ir arī latviešiem paukotāji, un pie tam tie ir labi. Meistars, kuŗš ir tikai 40 gadu vecs, visvairāk priecājas par savu dēlu Uldi, kas stājies aktīvo paukotāju vidū. Pats meistars 8. maija sacīkstes ieskata kā atvadīšanos no individuālām sacensībām. Turpmāk viņš piedalīšoties tikai komandu sacensībās. Par savu nākošo uzdevumu meistars atzīst audzināt jaunos paukotājus, lai tie būtu pāraki par viņa pašu.

Ž. Z.

TEODORA REITERA trimdas tautas balvas

vākšanas akcija noslēgusies ar labiem panākumiem: balvas naudas vērtība varbūt pārsniedz Tēvzemes balvu, kādu sākot ar 1936. g. brīvajā Latvijā izsniedza izcilākajiem kultūras darbiniekiem. — Balvas komiteja Stokholmā ar šīm rindām izsaka savu atzinību un pateicību īpaši Art. Lāča kungam, ASV, V. Kaļiņa kungam Kanadā, A. Jēruma kungam Anglijā, H. Pavasara kungam Vācijā un prāv. A. Grosbacha kungam Austrālijā par enerģisku akcijas sekmēšanu, tāpat vietējām komitejām šajās zemēs, laikrakstu redakcijām, ziedojumu vācējiem par viņu pūlēm un visiem, it visiem ziedotājiem. Varējām pasniegt jubilāram arī lielu adreses grāmatu ar parakstiem un sveicinājumiem no tautiešiem visā brīvajā pasaulē. Vēl reiz pateicība visiem.

T. Reitera trimdas tautas balvas komitejas pr-dis A. Noritis, sekretāre V. Strēlerte.

ATSAUKSMES AMERIKĀŅU PRESĒ PAR BRUNO PIEKALNĪTI

Borisa Piekalnīša otrs patstāvīgais koncerts Ņujorkā notika 25. aprīlī Carnegie Recital zālē. Visas 300 vietas bija aizņemtas. Publika neskopojās ar aplausiem, un dziedonim bija jādod piedevas. Klausītāju lielākā daļa bija latvieši. Programmas pirmajā daļā bija latviešu — A. Kalniņa, un J. Norviļa darbi, bet otrā — operu ārijas.

TNYT savā recenzijā par Piekalnīti saka: „Atkal viņš pierādīja sevi par līdzsvarotu un piedzīvojušu dziedātāju ar ievērojamām spējām projecēt savas interpretacijas. Viņa balss šoreiz skanēja mazliet nogurusi, tomēr tā bija spēciga, un rezonanta zemākajos reģistros un viņš to lietoja ar diskrēciju un cieņu."

Tālivalža Ķeniņa kantāte Kurzemes kareivim

SĶAN OREGONAS PORTLANDĒ

Pēc skaistā Mildas Štrauses un Hugo Štrausa koncerta februārī, kad viņi apciemoja Portlandi, dodamies no Kalifornijas uz Kanadu īsā turnejā, martā še viesojās diviklavieru mākslinieces māsas Gūtbergas. Bet visu laiku šejienieši blakus tam bija domās un valodās aizņemti ar brīvmākslinieka Arvīda Berķa koŗa studijām un cīņām ar Tālivalža Ķeniņa jauno kantāti. Tik sarežģīta un jauna mūzika daudziem koristiem likās par grūtu un nesaprotamu. Nāca mēģinājums pēc mēģinājuma divreiz nedēļā, bija jāmeklē palīgi, lai uzspodrinātu un izlīdzinātu koŗa sastāvu. Tie arī atsaucās un brauca no Sēlemas un Longvjū un beidzot notika iedegšanās, kas koncertu darīja iespējamu.

Pūpolu svētdienā, š. g. 11. aprīlī tas notika. Telpa pilna klausītāju, gan tautiešu, gan šejienešu.

Tā kā nebija iespējams atrast piemērotu telpu ar ērģelēm, tad instrumentālo daļu atskaņoja ar klavierēm.

Koris atklāja koncertu ar Jāzepa Vītola Gaismas pili. Seko Jēruma Ej, saulīte, drīz pie Dieva. Tad solisti katrs dzied pāris dziesmas: brīvmāksliniece Ida Trapāne Jāņa Zālīša — Karavīra līgaviņu un Jāņa Norviļa — Aglonu. Jaunais baritons Andrejs Kurmiņš — Volfganga Dārziņa — Karavīri bēdājās un Dzeguze kūko. Pārtraukums. Publikā pacilājums. Sākas Kantāte ar skaisto instrumentālo sākumu, ko spēlē Fannija Matīse. Senās Kursas ūdens un vēju balsis izrunā tautas postu. Ida Trapāne un Kurmiņš veic solo daļas, koris tās apņem ar saviem dziedājumiem.

— „Es par Latviju noliktu galvu, Dzīvojiet viņai" skan Ingridas Vīksnas teksts. Un klausītājās dvēsele tiek ierauta tēvzemes likteņos. Dziesma izskan, skaņā apdzīest, aplausi, ziedi, bet cilvēki neiet projām, raugās un satiekas, runājas sumina kori un diriģentu, sūta sveicienus komponistam.

Tad tautas tērpi izdalās, izklīst, jau uz kāpnēm, jau uz ielas. Līdz nākamai reizei! Paredzēts koncertēt arī Vašingtonas valstī — Longvjū, Takomā, varbūt vēl kur. Daudzi taisās braukt līdzi, klausīties vēl, sekot gaitām, kur solo latviskā māksla, tautas dvēseles sargs un tulks.

Koŗa nesavtīgums un cēlums izpaužas arī tanī ziņā, ka pirmā koncerta atlikums veltīts kāda krituša Kurzemes karavīra piederīgiem Vācijā, bet no Longvjū koncerta koris atlikumu paredzējis nodot prof. Ludim Bērziņam.

Z. L.

ALAs kongress — svarīgākais notikums latviešim trimdā

(Pārnesums no 3 lpp.)

Kongresa trešo dienu ievadīja skolu vadītāja M. Celma norādījums, ka kā Latvijā, tā Vācijas DP nometnēs skolēnu skaits vienmēr bijis 1/10 no tautas. Bet tagad ASV skolēnu skaits sasniedz tikai pusi no tā, tādēļ ir jādomā, kā stāvokli labot. Jaunatnes apvienība ierosināja ciešu sadarbību ar Informācijas biroju, lai aktīvizētu pretkomūnistisko cīņu ASV jaunatnes organizācijās un skolās. To atbalsta K. Skapars, atzīstot Latvijas vārda nostiprināšanos amerikāņu kollēdžās par svarīgāku nekā dažu televīzijas raidījumu. J. Rītiņš iesniedza kongresam ALAs reorganizācijas plānu, ko nodeva valdei. Plāns pa redz vispārējās vēlēšanas.

Tikai kongresa beigās kongress pievērsās vissvarīgākajam jautājumam — vispasaules latviešu apvienībai. Prof. P. Lejiņš atreferēja valdes izstrādāto projektu Pret šo projektu ienākuši ļoti asi protesti no Kanadas un Austrālijas centrālām organizācijām. Kanadas tautieši vēlas padomes vēlētu valdi ar sēdekli ASV. „Kur mēs iegājām kompromisā ar Eiropas centra pārstāvi V. Janumu tur Kanada nepiekrīt," teica P. Lejiņš. Austrālijas latviešu apvienība atbildējusi, ka tās uzskati nav nemaz ievēroti. Projektētā valde nebūs spējīga darbam, tā kāņu — Latvijas draugu komitejas nodibināšanu, kas rūpētos par līdzekļu savākšanu no amerikāņu sabiedrības. Priekšdarbi tam jau veikti, bet nu dzirdami iebildumi tieši no pašu latviešu vadītāju puses.

Dr. Karps saka, ka vajadzīga pasaules apvienība. Nesveramas vētrības ir ideju nozīmē. Mums trūkst idejisku vadītāju.

Prof. E. Laimiņš saka, ka simbolam jābūt Latvijas nacionālai padomei un nevis ar citu vārdu. Tanī jāieiet Latvijas valsts pilnvaru nesējiem un tiem, kas reiz izteica mūsu valsts varu un arī tagad var runāt Latvijas intergritātes vārdā. Prof. J. Primanis: pamazām apvienības ideja iet citā virzienā. P. Lejiņš atbild, ka kompromisā iegāja sadarbības dēļ, kad redzēja, ka nav citas izejas Eiropas centra prasību dēļ. Plkv. J. Kalniņš saka, ka viņu ir apvainojis raksts Laikā Globālais māns. Lielā ideja pataisīta smieklīga. J. Vinters uzsver, ka ir vajadzīgs apvienības centrs, kas varētu pārstāvēt visu tautiešu vārdā. Tādēļ ir asi jāprotestē, ja šo ideju kariķē. Valdes projekts nav galīgs un to var grozīt. Apvienības centrālām sēdeklim jābūt ASV. To pašu domā arī Sala. R. Veidemanis aicina apvienot ne tikai organizācijas, bet arī pašu tautu, kuŗā vajag populārizēt ideju par globālo apvienību. Tautā esot aizdomas, ka gribot dibināt trimdas valdību. Pasaules apvienība nevarētu uzņemties tautas pārstāvniecību, bet tai piekristu tikai sadarbība. V. Antiņš aicina nepakļauties partiju gribai. Tautas griba ir — vispasaules apvienība, kur rūnātu pati tauta.

Pēc debatēm kongress ar 52, pret 1, atturoties 3 balsīm, pieņēma P. Lejiņa rezolūciju, ka **kongress uzdod valdei sekmēt pasaules apvienības nodibināšanu saskaņā ar to vienošanās projektu, kādam valde devusi jau savu piekrišanu 1954. g. 21. febr. sēdē ar V. Janumu, bet jāievēro arī Kanadas un Austrālijas centrālo organizāciju uzskati.**

Kongress noklausās statūtu komisijas pr-ža A. Ūdŗa ziņojumu, ka visi līdz šim iesniegtie statūtu grozījumu projekti nav noderīgi, jo trūkumus var novērst ar instrukcijām.

V. Antiņš beigās pateicas prof. P. Lejiņam par darbu valdē un kongresu vadot, bet arī izsaka nožēlošanu, ka partijas arī šinī kongresā centušās sagrābt visu varu apvienības valdē. „Žēl, ka Bērziņa kungs nav klāt. Viņš te iztaisīja otro 15. maiju. Bērziņa kungs vakar runāja par teātŗa divi lugām. Šis kongress bija Bērziņa kunga trešā luga ļoti labā režijā. Ieteicu tieši ar šo lugu viņam apbraukāt visu Ameriku. Uz nākamo kongresu vairs nebraukšu."

P. Lejiņš pateicās V. Antiņam, aicināja tomēr braukt uz nākamo kongresu, jo kam šodien vairākums, rīt var būt mazākums. Lietas nevajag pārspīlēt. Pēc V. Eltermaņa atvadu un mācītāja Mētera aizlūguma vārdiem kongress izskanēja ar Dievs, svētī Latviju.

V. L.

Pirmā grāmata — ODZES ZEM PAPEŽIEM

26. turpinājums

Pūlis metās uz kaimiņu kafejnīcu, apgāza uz ietves atrodošos sēdekļus un galdiņus un kliegdams un zaimodams atkal aizdrāzās prom. Ļaudis novērodami klausījās un skatījās, un šis atgadījums streiku laikā nesatrauca nevienu, tā parīzieši pēc sava prāta nosodīja fašistisko Italiju. Kad pūlis bija atplūdis, viesmīļi atkal nostatīja galdiņus un sēdekļus parastajās vietās, bet neviens tur neiegriezās, un nopulgotā kafejnīca palika tukša. Sāņš Arnei sēdēja kāds katoļu garīdznieks un dzēra pienu un ēda kviešu maizi ar sieru. Viņa mute bija cieti saspiesta, bet acis gailēja un dega, un viņš drīz piecēlās un steidzīgs iejuka lieliskās pilsētas burzmā. Iepretim kafejnīcai atradās kāds sieviešu apģērbu veikals, jo caur loga stiklu varēja saredzēt greznus tērpus, rotas, pleču lakatus un kažokus, un tās sievietes, kuŗas tur iegāja un iznāca, no streiku pūļiem nebaidījās.

„Ha, ha," smējās Antons Ir sis, „streiki ir uzjautrinājuši veco un labo Parīzi, jo visur ir jūtams brīvs gars un kustība."

„Jā, te cilvēks var elpot," pievienojās arī Abgara Kūmene un, pagriezusies pret Arni, vaicāja:

„Vai iesim aplūkot Tijeriju salona gleznu izstādi?"

Viņas balss skanēja mīksta un pilna, kā rudeņu noras uzpūtušies pūpēži, jo pūļa grautiņš viņu bija ielīksmojis.

„Nē," Arne strupi atteica, es došos atpakaļ uz mūsu Namīras viesnīcu, jo man sāp galva."

Viņa piecēlās un atstāja abus pārsteigtos. Tā viņa arī neredzēja, kā Abgara Kūmene pēc īsas sarunas savkārt pameta jaunekli un devās viņai pakaļ. Viesnīcā Arne atzinās, ka bēgusi no tautieša, un tā kā vakars vēl bija tālu, viņas vienprātīgi nolēma uzmeklēt slaveno Pēre Lachaise kapsētu, kur gadu simteņiem atdusējās daudz ievērojamu cilvēku.

„Apmeklēsim Oskaru Vaildu," priecīga iesaucās Arne, bet Abgara Kūmene, stāvēdama pret spoguli un kārtodama matus un cepuri, paraustīja plecus un brīnīdamās vaicāja:

„Kāds gan cilvēks jūs īsti esat, jo Latvijā aizstāvat šauru aprindu visšaurākos uzskatus, kurpretim te..."

„Es neaizstāvu ne šauras aprindas, ne šaurus uzskatus," smējās Arne „un to nekad savā mūžā neesmu darījusi, bet es apbrīnoju un cienu cilvēka gara spožus uzliesmojumus un tamdēļ meklēju arī citu tautu lielos māksliniekus un rakstniekus."

Iedama Abgara Kūmene vaicāja:

„Un vai tamdēļ jūs dievināt mūsu prezidentu?"

„Jā," Arne teica.

Diena bija karsta. Uz Raspaija bulvāra svilināja saule. Kādā stūrī notika izrāde, un bars stiprinieku spīdināja sviedrainos plecu un stilbu muskuļus un cilāja un cēla smagas svaru bumbas, lai tās atkal ar dobju troksni, putekļiem un smiltīm pajūkot, nomestu uz dunīgās ietves. Apkārt smējās un trieca pūlis.

Abgara Kūmene un Arne pazemī aizbrauca līdz Réaumour — Sebastopol piestātnei un izkāpjot ieraudzīja starp strādniekiem iespiedušās divas spilgtās, sarkanās drēbēs tērpušās sievietes. Bet joprojām nekur nemanīja ne drūzmu, ne nemierus, un pa ielām savā vaļā klejoja tikai siki pūlīši. Viņas atrada meklēto kapsētu un, pa stāvajām kāpnēm uzkāpušas kapličas kalnā, iegāja senajā kapu mežā, kas bija vientulīgs un kluss un viss piesēts ar pelēka akmeņa un marmora, pieminekļiem un smagajiem uzvāžiem. Te nebija zaļas zāles un krāšņu ziedu.

„Svešs, Abgara Kūmene, svešs," šausminājās Arne.

„Kāda gan var būt kapsēta šinī miljonu pilsētā, kur cilvēks cilvēkam sēd uz galvas?" atjautāja ceļa biedrene.

Viņas prašņāja ceļu uz Vailda kapu, un viņām to izdevās atrast kādas platas gatves malā. Arne piegājusi redzēja, ka kaps nebija tā apsērējis, panīcis un aizmirsts kā neskaitāmi citi apkārtnē, kuŗus vairs neviens neatcerējās un kuŗi saplūda kopā ar kapsētas pelēko gaismu. Uz kapa atstāts vīta kāds balts zieds, un Arne pasniegusies nolika uz pieminekļa to sarkano neļķi, kuŗu bija atnesusi sveicienam. Viņa stāvēja te viena, jo Abgara Kūmene, necienīdama Vaildu, bija pagriezusies prom un nejauši uzdūrusies Saras Bernāres kapam, pie kuŗa ceļos noslīkusi laikam lūdza Dievu. Tas bija pieminams skats, kā viņas abas izturējās šinī vietā, kur atdusējās gan cilvēces elki, gan nolādētie un izstumtie. Pie nolādētā Vailda pieminekļa atspiedusies, patriote Arne Ceple bija it kā nogrimusi zobgalīgā divsarunā ar mūžībā iegājušo angli, kurpretim sazvērestīgā un dumpīgā Abgara Kūmene bija iegrimusi dievlūgsmē un aizlūdza par Saru Bernāri to pašu Dievu, kuŗu dzīves gaitā tik bieži un parocīgi aizmirsa un aizliedza. Kā vecs, appelējis un apsūnojis donis aktrises kaps bija iespiedies citu vidū, un Abgara Kūmene murmināja:

„Reti šķirstīta un reti lasīta vecas grāmatas lapa..."

Viņas aizklīda tālāk pelēkajā un kailajā kapu mežā, un kad bija iznākušas atkal aiz vārtiem., Arne Ceple teica:

„Kāda smaga un liela gadu simteņu vientulība..."

Un kad viņas iegriezās kādā mazā ēstuvītē atspirdzināties, Arne domīga piebilda:

„Šovakar es rakstīšu savu pirmo vēstuli mājup..."

„Pirmo?" Abgara Kūmene iesaucās ziņkārē, ko gan tas nozīmē, Ceples kundze? Vai tiešām tikai pirmo, neticami!"

Arne izbrīnījās savkārt:

„Kamdēļ gan ne, jo mēs esam tikai pirmo dienu Parīzē, un es neesmu diplomāts, kuŗš raksta no katras dzelzceļa piestātnes."

„Ģimenei jāveltī daudz sirsnības," pamācīja Abgara Kūmene, „jūs esat auksta kā akmens."

„Varbūt," smējās Arne, „varbūt mana ģimene jūtas atpestīta un laimīga..."

„Ko gan jūs runājat?" uztraucās Abgara Kūmene, „tā var runāt tikai tāda sieviete, kuŗas laulība jau pilnīgi sadragāta."

„Nepļāpājiet niekus," Arne viņu apsauca, bet neko vairāk nepiemetināja un saņēma viesmīļa atnestos krešu salātus ar ceptiem franču kartupeļiem."

„Burvīgs ēdiens," viņa jūsmoja, „karsts, smaržīgs, svaigs un lieliski pataisīts."

„Jā, jums patīk šī pilsēta," atzina Abgara Kūmene, „te jūs sajūtaties, kā pašas Rīgā."

Viņas pasteidzās ar vakariņām, jo tuvojās teātŗu laiks, un izdarīgais tautietis droši vien jau gaidīja zināmā vietā ar nopirktajām biļetēm. Viņas atgriezās no Pēre Lachaise ar pazemi, vairākkārt pārmijās, izkāpdamas un iekāpdamas un satiksmes mutuļi ienirdamas gan apakšzemē, gan parādīdamās gaismā un caur Austrumu piestātnes novadu devās līdz Peletjē pieturai pie Rišēra ielas un tur izkāpa.

„Šinī apvidū esot dzīvojis Mirabo," teica Arne un Abgara Kūmene atkal saviebās. Bet viņas nepaspēja ne soli paspert, kad izdzirda Antona Irša balsi un ieraudzīja pašu studentu veikli metamies viņām pretī un vicinām ieejas kartes.

„Laika vēl ļoti daudz," sauca, „kurp jūs steigsities?"

Arne aizdomīgā nepatiksmē paraudzījās uz jaunekli, bet viņš vilināja: „Kūmenes kundze, dosimies uz Loretes Dievmātes baznīcu, jo mēs visi zinām, ka jums patīk celtņu māksla, un šī celtne ir izdaudzināta savu fresku dēļ."

(Turpinājums sekos)

Tradicionālā Daugavas Vanagu PAVASARA BALLE

14. MAIJĀ, PLKST. 8.00 VAKARĀ

TORONTO COLUMBUS HALL (Linden — Sherbourne)

KĀDREIZ MAIJĀ...

LABA DEJU MŪZIKA BUFETE

Ieeja dāmām $1.00, kungiem $1.50

GALDIŅI — ierobežoti — pieprasāmi pa tel. WA 1-2417 un EM 8-0792

RĪCĪBAS KOMITEJA

IZNOMĀ PILNĪGUS KĀZU TĒRPUS VĪRIEŠIEM UN SIEVIETĒM

Freeman's

KĀZU TĒRPUS IZNOMĀ

256 COLLEGE (pie Spadina)

556 YONGE (pie Wellesley)

Toronto

DV TEĀTRA KANADĀ

PIRMIZRĀDE

E. VILDES 3 CĒLIENU KOMĒDIJA

PŪĶIS

Režisore ALMA MAČA

Svētdien, 9. maijā, plkst. 15.00, 62 Claremont St. Toronto

Biļetes $1.50 un $1.00, bērniem puscena. Iepriekšpārdošanā Lotus puķu veikalā

DV NIAGARA FALLS NODAĻA

rīko š. g. 8. maijā, plkst. 6.30 vak. Ugunsdzēsēju Hallē Dunn St.

NODAĻAS GADA SVĒTKUS

1. Nodaļas karoga pasniegšana un iesvētīšana, māc. A. VOITKUS.
2. DV vīru koŗa VIESTURS koncerts, diriģ. V. LINDE
3. DEJA BUFETE

Ieeja $1.25

Apmeklēt lūdz valde

All Nations Book and Film Service Ltd.

340 COLLEGE ST. TORONTO rādīs

no pirmdienas, 3. maija līdz sestdienai, 15. maijam

Red Roses Red Lips Red Wine

Uztraucošs stāsts par beidzamo kaŗa gadu un pēckaŗa periodu, kuŗā divi mīlētāji atkal satiekas pēc ilgākas prombūtnes. Itālijas skati un jautrs humors. Galvenajās lomās: GARDY GRANASS, LIL DAGOVER, JOHN v. DREELEN ROLF v. NAUCKHOFF, HANS RICHTER un SIEGFRIED BREUER

DUBULTPROGRAMMA

Visi laipni ielūgti

PASAULSLAVENĀ KLARNETISTA

BENNY GOODMAN

AR TORONTO SIMFONISKO ORĶESTRI VARSITY ARĒNĀ

KONCERTS

ceturtdien, 6. maijā plkst. 8.30 vakarā. Rezervētas vietas — $2.50 un $1.50. Pārējās $1.00. Biletes dabūjamas Massey Hall, Box Office, Moodey's and Meyers Ticket Agency. $1.00 biletes vienīgi pie Promenade Music Centre, 83 Bloor St., West.

NAMSAIMNIEKI!

Nodrošiniet sevi ar oglēm, piepildot apcirkņus par

PAZEMINĀTĀM CENĀM

un uz jums izdevīgiem

EARLSCOURT FUELS

firmas maksāšanas noteikumiem.

Ar mazu iemaksu — maksāšanas termiņi sadalīti 9 mēnešos. Krājumā visu šķirņu ogles, ieskaitot slaveno Reading Antracite

UZSTĀDAM EĻĻAS APKURES IERICES UZ NOMAKSU un NOSLĒDZAM EĻĻAS PIEGĀDES LIGUMUS NĀK. SEZONAI

Pasūtīšanu pieņem un tuvāku informāciju latviešu valodā sniedz pārstāvis

K. JANDAVS

no pl. 7 rītā līdz 2 dienā, tel. LY 4532

Vakarā no plkst. 6 — 10, tel. MU 2554

O.E. CARSON

LTD.

REALTOR

MEMBER OF TORONTO REAL ESTATE BOARD

490 College St., Toronto WA 4-7121

LATVIEŠU AĢENTS

K KAMPE

Viena no lielākām un aktīvākām firmām Toronto piedāvā nekustamus īpašumus visos pilsētas rajonos par dažādām cenām un iemaksām.

MĀJAS PĒRKOT —

sagādā aizdevumus par zemiem proc. līdz 2 gadiem

GAUMĪGUS viesību galdus

KLĀJ SAIMNIECE AR ILGGADĪGU PRAKSI

ZVANĪT

RI 6915, Toronto

Latviešu dāmas! Eiropas friziere KAPSI'S HAIR STYLING 113 MAC PHERSON AV. Starp Yonge St. un Avenue Rd Pirmklasīgs darbs pie ilgviļņiem, matu griešanas, krasošanas un skropstu kopšanas. Iepr. pieteikties pa tel. WA 2-4585 runā vāciski, krieviski un zviedriski

SLUDINĀJUMS

Pēc vilšanās dzīves jūrā vēlos iepazities ar intelligentu kungu no 45—55 g. (Priekšroka laucinie kiem. Ja Tev pietiks nauda gredzenam, man tā pietiks mājai. — Rakstīt šī laikr. kant. 518

IZĪRĒJAMA liela nemēbelēta saulaina istaba ielas pusē, virtuve ar izlietni un gāzi 2. stāvā College un Lansdowne ielu rajonā. Uz vēlēšanos garāža. Tel. — ME 8036. (519)

IZĪRĒJAMA mēbelēta istaba a kopēju virtuves lietošanu. Tel. — KE 4684. (512)

S. VASARĀJA

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

izdara pakalpojumus katrā laikā

ZVANIT OL 1403, Toronto

SPORTS

MEISTARSACĪKSTES GALDA TENISĀ B KLASEI

Kanadas latviešu m/s B klasei galda tenisā notiks svētdien, 9. maijā, 898 St. Clair Ave. Sacensības notiks sievietēm un vīriešiem vienspēlēs, dubultspēlēs un jauktās dubultspēlēs. Sacīkšu sākums plkst. 10.30. Pieteikšanās 1/2 stundu pirms sacīkšu sākuma. Tuvāka informācija pie galdatenisa nozares vadītāja, tel.: LL - 1817.

Galda tenisa noz. vad.

LATVIEŠU UZVARA

Toronto senioru līgas galda tenisa meistarībā vienībām izšķirošā finālspēlē TLSK trijnieks — Jaunzems, Eichvalds un Zaķis izcīnīja 11:10 uzvaru pār vācu Allemania vienību un ieguva līgas čempiona godu. Sīvās sacensības galveno smagumu uz saviem pleciem iznesa līgas individuālais meistars Elmars Jaunzems, kuŗš viens pats ieguva 5 punktus.

Ne tik labi veicās augstākās līgas YMCA's spēlētājiem. Apsītim, Kugam un Eglītim, kuŗi 2. finālspēlē zaudēja Toronto kanadiešu vienībai.

TĀLAVAS VIEGLATLĒTIKAS SACĪKSTES

Svētdien, 16. maijā, plkst. 10, Toronto Bičа laukumā, Tālava rīko pirmās šīgada vieglatlētikas sacīkstes, kuŗām savu līdzdalību pieteikuši arī daži ASV latviešu vieglatlēti ar Imantu Mežaraupu priekšgalā. Programmā visas populārās disciplīnas.

Tālavas vieglatlētu treniņi notiek trešdienās plkst. 19 un svētdienās plkst. 10 Bičа laukumā. Turpat var pieteikties jauni dalībnieki.

*

Latviešu YMCAs klubs rīko š. g. 8. maijā Centrālās YMCAs telpās, 40 Colege St. Kanadas latviešu meistarsacīkstes vīriešu volejbolā un sieviešu basketbolā. Piedalās: Montreālas LSK, Hamiltonas Sparta, Toronto LSK un latviešu YMCAs klubs. Sākums plkst. 15.30. Ieeja 50c.

VAI TORONTIETĒM LAIMĒJĀS?

Aizvadītajās Kanadas sieviešu meistarsacīkstēs volejbolā nācās dzirdēt, ka tikai laime palīdzējusi TLSK vienībai iegūt meistartitulu. Šiem uzskatiem nevar pievienoties. Gribētos teikt tāpat, kā to izteicās TLSK priekšnieks Jānis Adminis: labākai vienībai vienmēr vairāk laimes. Pirmā turnīra spēlē hamiltonietes spēlēja mazliet labāk kā parasti, torontietes slikţāk. Rezultātā „Sparta" svinēja 2:1 setu uzvaru, visiem setiem beidzoties ar 15:12 rezultātu. Labi spēlējot Lēvaldei un Lejai, Hamiltona pelnīti uzvarēja. Taču pēc īsa pārtraukuma spēlējot pret MLSK, spartietes vairs nespēja rādīt labāko, vienīgi sagādājot nopietnu pretestību otrā setā. Pie rezultāta 15: 14 Jansones īsta vīrišķīga gremde sagrāva hamiltoniešu cerības. Lai iegūtu meistartitulu, MLSK pret klubu bija jāuzvar tikai viens sets, kaut partiju arī zaudētu. Pie rezultāta 12:3 montreāliešu labā šķita, ka arī kluba cerības jau izgaisušas. Laime var uzsmaidīt, lai gūtu punktu vai divus. Ticībā savām spējām un neatlaidīgā cīņā Toronto meičas uzvarēja šo un sekojošo setu, gūstot īpašumā uz vienu gadu skaistāko balvu — Draudzības kausu.

Labākās Toronto spēlētājas bija Kāpostiņa, Zālmane un Ādmine, taču nevar neatzīmēt, ka savu labāko rādīja arī Ozolīņa, vienības kapteine Kirša un Apine. Katrā ziņā turnīra labākā spēlētāja bija Montreālas Jansone. A. M.

ŠIS UN TAS

Moris savu darbu padarījis, moris var iet.

Kanadas latviešu basketbolistus turpmāk vairs nevadīs Rūdolfs Kadiķis, kuŗa vietā par nozares vadītāju LSAK nolēmusi iecelt kādu citu personu. Kadiķim varam pateikties par torontiešu basketbola lepnuma — DV vienības radīšanu un latviešu groza vīru uzvaru baltiešu turnīrā. Šī uzvara bija jāizcīna, pretēji vieglatlētiem, kuŗi velti izgaidījās savus pretiniekus Bičа laukumā. Cerēsim, ka iestādījums ar lepno vārdu — Baltiešu sporta federācija, šogad šīs sacensības noorganizēs labāk.

BAZNICAS ZIŅAS

Ņujorkas latviešu ev.-lut. draudze, 564 Second St., Brooklyn 15., N. Y.

Mātes - Ģimenes dienā, 9. maijā divi dievkalpojumi ar dievgaldu; pl. 9,15 rītā Sv. Toma baznīcā Bronksā, un pl. 3 p.p. Betlemes baznīcā Bruklīnā. Abās vietās pēc tam veco ļaužu godināšana pie klātiem galdiem. Bez tam paredzēti divi citi dievkalpojumi agrā pēcpusdienā — Beisaidē un Džamaikā.

Bērnu rīts, svētdien, 16. maijā pēc pagājušā gada parauga Arlingtona zālē Ņujorkā ar mākslinieciski programmu: nodarbības, atspirdzinājumi bērniem, patīkamas stundas lielajiem.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Arcaib. pārstāvis A. Skrodelis (99 Herkimer St., Hamilton, Ont tel. 7-0136)

Prāv. A. Mitulis, 331 Argyle St., Port Arthur, Ont.

Māc. V. Bēfers (659 Piccadilly Str., London, Ont.).

Londonā, 9. maijā, plkst. 4 p.p. Ģimenes dienas dievkalpojums Trīsvienības baznīcā.

St. Katarinēs, 16. maijā, plkst. 1 p. p. jaunatnes iesvētīšana ar dievgaldu Kristus baznīcā.

Londonā, 23. maijā, plkst. 4 p. p. dievkalpojums Trīsvienības baznīcā.

Londonā iesvētes mācības sākums 28. jūnijā. Iesvēte 11. jūlijā. Lūdz jauniešus pieteikties iesvētes mācībā.

Māc. E. Pavasars, 1139 Cannon St. E, Hamilton, Ont., tel. 9-3410.

Hamiltona, Sv. Trīsvienības baznīcā (18 Victoria Avenue South)

Māc. A. Cops (118 Isabella St., Toronto, Ont., tel. WA 3-1873, Toronto. Sv. Andreja bazn. Carlton un Jarvis ielu st., tel. WA 4-1563.).

Svētdien, 9. maijā, pl. 11.00 Ģimenes dienas dievkalpojums.

Svētdien, 16. maijā, pl. 4.00 dievkalpojums.

Svētdien, 23. maijā, pl. 11.00 Debesbraukšanas dienas dievkalpojums.

Māc. A. Lūsis (50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LO 2510)

Māc. A. Briedis (413 Dovercourt Rd., Toronto tel.: OL 8171.

9. maijā — Ģimenes dienā — plkst. 4 p.p. dievkalpojums Sv. Jāņa baznīcā (māc. Lūsis un viesis — māc. T. Āviks). Tai pašā laikā arī svētdienas skola baznīcas zālē.

23. maijā, plkst. 4 p.p. dievkalpojums Sv. Jāņa baznīcā. (māc. A. Briedis). Tai pašā laikā svētdienas skola baznīcas zālē.

30. maijā, plkst. 4 p.p. Bērnu dievkalpojums Sv. Trīsvienības baznīcā.

Māc. H. Kušiļs (4571 Coolbrook Ave, Montreal, P. Q., tālr.: DE 8394).

Montreālā, Debesbraukšanas dienā — Outremont un Blair Ave stūrī:

9. maijā, plkst. 1 p.p. Ģimenes dienas dievkalpojums.

Otavā, Sv. Pāvila ev. - lut. latviešu draudze, 210 Wilbrod St.

2. maijā, plkst. 2 p.p. Ģimenes dienas dievkalpojums.

16. maijā, plkst. 2 p.p. dievkalpojums.

Svētdienas skola 1,30 p.p. baznīcas zālē.

Kornvalā, Ont.

30. maijā, plkst. 11 no rīta dievkalpojums M. Dārznieks kunga namā, 1326 Aubin Ave.

Māc. Fr. Ruperts, 159 Maryland St., Winnipeg, Man. Dievkalpojumi notiek Sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbroke ielu krustojumā.

Māc. Edg. Lange, 73 Putman Ave, Apt. 3, Ottawa, Ont.

9. maijā plkst. 3 p.p. Ģimenes dienas dievkalpojums.

23. maijā plkst. 3 p.p. Latvijas ev. - lut. baznīcas archibīskapa Dr. T. Grinberga 55 g. amata jubilejas dievkalpojums. Dievkalpojumi notiek Sv. Pētera baznīcā, Sparks un Bay ielu stūrī.

Māc. K. Avotiņš, 1174 West 13 Ave., Vancouver, B. C., Vankuverā, Redeemer baznīcā, 8. avenijas un Prince Edward ielas krustojumā:

9. maijā, pl. 3 p. p. Ģimenes dienas dievkalpojums ar prāvesta A. Skrodeļa viesošanos.

23. maijā, plkst. 3 p. p. dievkalpojums.

Māc. E. Caune, 10168 - 107 Str., Edmonton, Alta. tel. 41890.

Edmontonā. Ģimenes dienā, 9. maijā, plkst. 3.00 p.p. Sv. Jāņa bīcā, 10759 - 96 ielā. Dievkalpojums. Pēc tam draudzes vakars. Piedalās vīru dubultkvartets. A. Sauja, M. Leimanis, deklamācijas, tējas galds.

Draudzes dievkalpojums 23. maijā, plkst. 4.00 p.p..

Dāmu komitejas mēneša sanāksme trešdien, 5. maijā, plkst. 7.30 vakarā pie Birzgales, 12244 - 86 ielā.

Katru ceturtdienu plkst. 7.30 vakarā draudzes ceturtdiena Augustanes namā, 107. ielas un 99. Ave stūrī. 6. un 13. maijā bībeles stundas, 20. maijā referāts.

Ģimenes diena, 16. maijā, plkst. 3.00 p.p., dievkalpojums ar dievgaldu Pirmā Luterāņu baznīcā, 9. ielas un 7. Ave. W. stūrī.

Māc. E. Bērziņš, 5833 - 45 Ave., Red Deer, Alberta. Tel.: 2918. 248 Selkirk Ave., Winnipeg, Man.

Māc. E. Ķerģis, 153 Bancroft Dr., Sudbury, Ont., tel. OS 3-3284.

Sadberijā, Ģimenes dienā, svētdien, 9. maijā, plkst. 14, Sv. Jāņa baznīcā (238 Pine St.) dievkalpojums.

Kirklandleikā, svētdien, 16. maijā, plkst. 8,45 lut. baznīcā dievkalpojums. Bērniem mācības sestdien, plkst. 14.00.

Virdžinijtaunā, svētdien, 16. maijā, plkst. 14.00 anglikāņu baznīcā dievkalpojums.

Salaulāti: Hugo Blumenbergs ar Editi Meiricu.

Norandā, svētdien, 16. maijā, plkst. 17.00 United baznīcā dievkalpojums.

Timinsā, svētdien, 23. maijā, plkst. 15.00 lut. baznīcā (Spruce St.) dievkalpojums. Bērniem mācības plkst. 10.00.

Māc. Arturs Voitkus Hamiltonā (118 Locke St. N., Tel. JA 8-2259) Kristus ev.-lut. latviešu draudzē (Pāvila baznīcā) dievkalpojums svētdien, 9. maijā plkst. 5.30 vak. Pēc dievkalpojuma draudzes padomes sēde. Dāmu komitejas sanāksme trešdien, 12. maijā, plkst. 7 vakarā mācītāja dzīvoklī.

Svētdienas skola bērniem — vecākai grupai svētdienās, plkst. 10 rītā un jaunākai grupai plkst. 11 rītā mācītāja dzīvoklī.

Kičenerā, Matveja ev.-lut. baznīcā iesvētes dievkalpojums svētdien, 16. maijā, plkst. 11 rītā.

KATOĻU DIEVKALPOJUMI

Toronto, svētdien, 9. maijā, pl. 11.30 Newman kluba baznīcā, 99 St. George St.

Dr. P. BĀRDIŅŠ

740 Spadina Ave (pie Bloor), Toronto

no plkst. 5—7 vak. Tel. kabinetā WA 1-7203, mājās KE 5628

Dr. JĀNIS KAROLS

LATVIETIS

Toronto, 404 Delaware Ave (pie Hallam St.)

no pl. 9—11 un no 5—7, izņemot trešdienas. Tel OL. 1691

Ar Harbord tramvaju vai Ossington autobusu

Dr. S. UŽANS

Bērnu, iekšķīgās un ādas slimībās. No plkst. 5—7, sestdienās no plkst. 12—1.

52 LINSMORE CRES. (Bloor-Danforth tr. piestātne).

Tel. GL 2892, Toronto

Dr. A. RATINOV

Bijušais slimn. ārsts Eiropā un Kanadā. Speciālists iekšķīgās slimības, sevišķi sirds, kuņģa, astmas, reumatisma u. c.

Runā arī vāciski un krieviski

479 1/2 EUCLID Ave. WA 1-6708

TORONTO (552)

Dr. S. V. FEINMAN

Vīnes universitātes ārsts-chirurgs

Tel. LL 5739.

Pieņem 1.30 — 3 pp. un 6—8 vak.

251 CRAWFORD St.

(Dundas stūrī) Toronto.

Runā vāciski up krieviski

Gibson's

CLEANERS Ltd.

1315 Davenport Rd. Tel. MO 5531

Mūsu pārstāvis EGONS NORDŠTRANDS

Piedāvā savus pakalpojumus jūsu apģērbu ķīmiskā tīrīšanā un gludināšanā

VAJADZĪGI

mūrnieki un strādnieki

Zvanīt pēc pl. 6 v. RE 9733

EATON'S

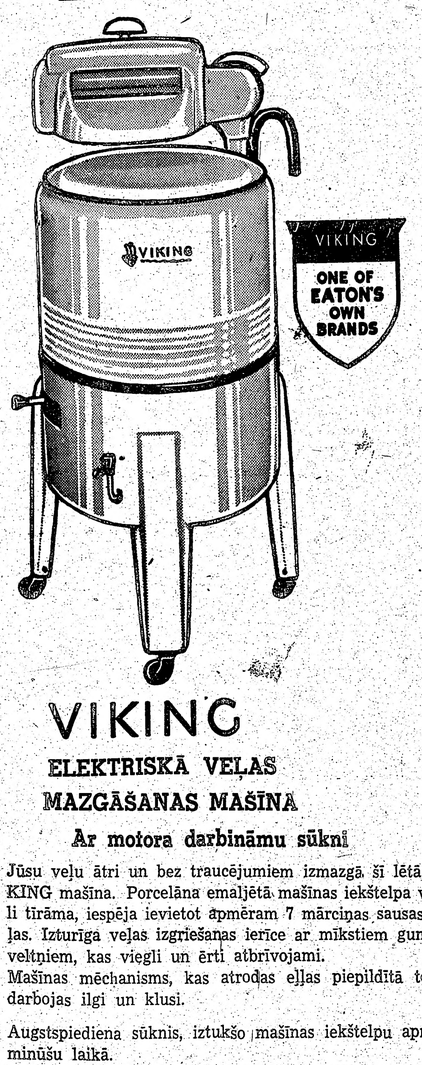

VIKING

ELEKTRISKĀ VEĻAS MAZGĀŠANAS MAŠĪNA

Ar motora darbināmu sūkni

Jūsu veļu ātri un bez traucējumiem izmazgā šī lētā VIKING mašīna. Porcelāna emaljētā mašīnas iekštelpa viegli tīrāma, iespēja ievietot apmēram 7 mārciņas sausas veļas. Izturīga veļas izgriešanas ierīce ar mīkstiem gumijas veltņiem, kas viegli un ērti atbrīvojami.

Mašīnas mēchanisms, kas atrodas eļļas piepildītā telpā, darbojas ilgi un klusi.

Augstspiediena sūknis, iztukšo mašīnas iekštelpu apm. 3 minūšu laikā.

Iegaumējiet: „Izdevīgākā iepirkšanās ĪTONA firmā."

Iespēja izmantot ĪTONA firmas termiņmaksājumu plānu, ja tas jums būtu vajadzīgs.

EATON'S OF CANADA

PRETĒJI UZSKATI SVARĪGĀ JAUTĀJUMĀ

ASV Tautas vietnieku nams atvēlējis $150.000 izmeklēšanas turpināšanai par padomju noziegumiem Baltijas valstīs un arī citās okupētās zemēs. Baltijas komitejas darbība aptvers pat Koreju un Gvatemālu. Sakarā ar Kerstena komitejas darbības apjoma paplašināšanu arī uz citām Kremļa apspiestām zemēm, vispirms jau mainīsies pašas komitejas oficiālais nosaukums.

Kā zināms, Lietuviešu Amerikas padome, kam pieder ideja un pirmais ierosinājums par komūnistu noziegumu izmeklēšanu Baltijas valstīs, iesniedzot pag. g. 26. martā memorandu prezidentam D. Eizenhaueram, izteikus neapmierinātību ar Tautas vietnieku nama Baltijas komitejas darbības paplašināšanu, jo ar to Baltijas valstu liktenis dabiskā kārtā zaudētu savu primāro nozīmi. Lietuviešu pretestībai ir ievērojama nozīme tādēļ, ka Lietuviešu Amerikas padome subsidēja Kerstena rezolūcijas pieņemšanu Kongresā, kā arī Kerstena ceļojumu pa Eiropu pag. g. vasarā.

Latviešu oficiālo viedokli šajā jautājumā izteicis lietvedis Vašingtonā Dr. A. Dīnbergs intervijā Latvijas (Vācijā) līdzstrādniekam. Viņš teicis: „Jau izskanējušas domas, ka mūsu jautājums līdz ar komitejas darbības paplašināšanu varētu tikt nobīdīts sānus. Taču jāpiebilst, ka mūsu līdzšinējie panākumi jau nozīmē maksimu. Ja arī Kerstena komitejas atklātajās sēdēs Baltijas valstīm vairs neveltīs tik izcilu vērību, tomēr tās darbības paplašināšana vienīgi apsveicama."

Igauņi izteikuši līdzīgu viedokli.

No Lietuviešu Amerikas padomes nāk informācija, ka padome dara visu iespējamo, lai arī jaunajos apstākļos Kerstena komiteja centrālā vietā nostādītu izmeklēšanas turpināšanu un kāpināšanu Baltijas valstu jautājumā.

Saturns

ITALIEŠI DZĪVO ALĀS

Itālijā vēl joprojām daudzas ģimenes dzīvo alās, nožēlojamās barakās vai arī bijušo monumentālo celtņu drupās, kā ķeizara Karakallas pilu paliekās.

Jau kopš seniem laikiem valdībai dzīvokļu sagāde sagādājusi lielas galvas sāpes, bet pirmais to racionāli un ar lielām sekmēm sāka plānveidīgi izkārtot Musolini. Arī tagad valdība paredz milzu celtniecības plānu 183 miljardu liru vērtībā, pie kam paredzēto sociālo celtņu izbūvi paveikt varēs tikai 8 gados (ja valsts kasē nepietrūks līdzekļu). Pavisam paredzēts izbūvēt 1.350.000 telpu, kuras nodos visgrūtākos apstākļos dzīvojošām ģimenēm.

DAINA PRESS LTD.

LATVIEŠU SPIESTUVE
UN IZDEVNIECĪBA

GLĪTI UN LĒTI
IZPILDĀM VISĀDA VEIDA
IESPIEDDARBUS

384 KING STREET WEST. TORONTO, ONT. CANADA

Tālrunis EM 4 - 7957

TORONTO SIMFONISKĀ ORĶESTRA

Dāmu komiteja rīko

PLAŠU IZPĀRDOŠANU

trešdien, 5. maijā no plkst. 1 līdz 9 vakarā

Varsity arenā (Bloor St. W.) lielā izsolē. Jaunas un mazlietotas drēbes, mājas un virtuves piederumi, kā arī daudz citu mantu.

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

Dr. med. H. Budulis, CILVĒKS DZĪVES SPOGULĪ, ies.	2.75
Dr. med. H. Budulis, VESELĪGA DZĪVE, ies.	2.10
K. Hamsuna, MISTĒRIJAS, romāns, ies.	3.30
I. Grebzde, PELĒKĀ MĀJA, ies.	2.80
K. Raudive, NEREDZAMĀ GAISMA, ies.	3.90
LATVIAN LITERATURE, broš.	5.50
„ ies.	6.70

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCA
123 Huron St., Toronto, tel. EM 8-0792

IESIENAM GRĀMATAS

vecos un jaunos izdevumus, kādus vien katrs vēlas, biezos, kiršbrūnos audekla sējumos ar zelta rotājumu un numerāciju, par pieckārt lētāku cenu kā vietējās sieŧuves, praktiski mūsu klienti sējumu saņem par brīvu

Skatiet mūsu Pavasara kataloga speciālo pielikumu

LATVJU GRĀMATA,
P.O. Box 332, Waverly, Iowa, U.S.A.

LUNSKY OPTIĶIS
WA 1-3924 470 College St.

Pārbaudām acis. Pagatavojam brilles visiem redzes defektiem.

Runājam vācu, krievu, poļu, kā arī ĉiĥās valodās

DĀMU IEVĒRĪBAI!

LITTLE BEAUTY SALON

(Īpašn. Erika Miltiņš) 428 St. CLARENS AVE, Tel. ME 5937
(pie Bloor, tramv. piet. Lansdowne), Toronto.

Elektr., ķīmiskie, aukstie ilgviļņi. Krāsošana un balināšana.
Sejas kopšana

Taupība ir vienmēr

PRIEKS
kad naudu noguldāt pie

THE DOMINION BANK

83 GADUS APKALPO KANADIEŠU SABIEDRĪBU

JAUNIE KANADAS LATVIEŠU MEISTARI BASKETBOLĀ UN VOLEJBOLĀ

Basketbolā uzvaru izcīnīja DV komanda, kuŗā spēlēja: A. Litaunieks, J. un A. Richteri, R. Kadiķis, A. Miezītis, J. Briĉis, J. Ozoliņš, O. Ārgalis. Komandu vadīja A. Grīnbergs.
O. Asmeņa foto.

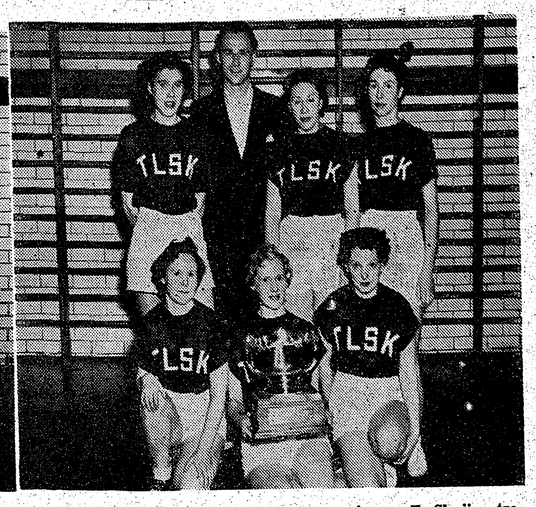

Sieviešu volejbolā meistara nosaukumu ieguva E. Skujiņa trenētā TLSK komanda — Ādmine, Kirša, Zālmane, Apine, Kāpostiņa un Ozoliņa.
O. Asmeņa foto.

KAS JĀIEVĒRO PĒRKOT LIETOTU AUTOMOBILI

Kanadieši pavasarī bieži kavējas domās par jauna automobiļa iegūšanas vai vismaz par cita automobiļa, jauna vai lietota, pirkšanu.

Mūsu dienu automobiļu tirgotājs ir ieņēmis seno dienu zirgu tirgoņa vietu, un pircējam ietei cams turēt acis vaļā, kad tas izdara pirkumu. Daži tirgoņi ir pasākuši izdot garantijas lietotām automašīnām, ko tie pārdod, pa ja tās ir dažus gadus vecas. Šādas garantijas var būt uz 30 līdz 90 dienām, garantējot, ka automobilis mēchaniski netraucēti darbosies, vai arī 50—50 garantija uz 30 dienām. Pēc šīs pēdējās garantijas, ja kas klūmējas tirgonis maksā pusi labošanas izdevumu un pircējam jāsamaksā otra puse.

Jā kādu automobili piedāvā ar garantiju, tad tas var būt pietiekami labs, bet prasītā cena nav arvienu tā cena, par kādu tirgonis galu galā būs ar mieru to pārdot. Maza kaulēšanās gadījumā var pircējam ietaupīt naudu. No otras puses, ja pircējs iegūst automobīli bez garantijas, tas var piedzīvot jūtamus zaudējumus.

Ieteicams pircējam, kam pašam nav pietiekamu technisku zināšanu, automobili pērkot, ņemt līdz lietpratēju. Ja arī pircējs labi pazīst mēchaniķi, daži mēchaniķi, kas ir bijuši uzaicināti šāda uzdevuma veikšanai tomēr, paslēpus vienojušies ar pārdevēju ziņot, ka automobilis ir labā stāvoklī, lai gan tas tāds nav bijis.

Vēl jāpārliecinās, vai automobili neapgrūtina kādi parādi, t. i. vai agrākais automobiļa īpašnieks ir visus maksājumus nokārtojis, un automobili neapgrūtina kādas aizdevuma vai remonta izdevumu prasības. Vajadzības gadījumā ieteicams likt advokātam to pārbaudīt.

Protams, pietiekamā daudzumā ir dabūjami labi lietoti automobiļi, pie kam cenas ir visai dažādas, un, ja darīšana ir ar uzticības cienīgu firmu, un, ja pietiekami daudz laika automobiļa izraudzīšanai, pirkumu var veikt sekmīgi.

BŪS JAUNA DZIESMU GRĀMATA

ASV luteriskās draudzes 1955. gada Ziemsvētkos saņems jaunu dziesmu un lūgšanu grāmatu, kas ietvers arī sīku liturģisko aktu aprakstu. No 605 dziesmām lielākā daļa būs no Anglijas, ievērojama daļa arī no pārējām „klasiskajām" reformācijas zemēm — Vācijas un Skandinavijas. Pirmo reizi tiek uzņemts arī zināms skaits nēģeru dziesmu t. s. „negro spirituals". Liturģijas daļā būs sīki apskatīts, kā tā notiek parastajā draudzes dievkalpojumā, un arī Eiropas kontinenta dievkalpojuma norisē. Trešā, gregoriāniskā dievkalpojuma norise veltīta vienīgi koŗa dziesmām.

„ROŽU BUĶETE"

TAM JAUNKANADIETIM, KAS KALPO VIŅA
IZVĒLĒTĀS ZEMES SKAISTUMAM

Pirms pieciem gadiem, John Bakker*) no savas zemes vērsa skatus uz Kanadu... atstājot savu labi ejošo rožu audzēšanas pasākumu, lai šeit sētu sēklu tālākai karjērai. John Bakker paņēma līdzi dažus materiālus, viņa iedzimtās īpašības ir intelligence un uzņēmība... tās ir īpašības, kas pārspēj katru citu vērtību. Šodien, kā viena no sekmīgākiem rožu audzētājiem Kanadā, viņa zināšanas un spējas pievienojas mūsu demokratijas principiem, reizē ar to dodot viņam un viņa ģimenei nodrošinājumu un laimi.

Jūs, kā labu pavalstnieku, John Bakker rožu buķete iepriecina... Kanada laipni jūs uzņem šai krastā. Kanadieši sveic katru šādu pilsoni, kas no vecās pasaules paņem līdzi uz izvēlēto jauno zemi talantus un zināšanas. Tie ir nākotnes kanadieši... kas šodien saņem mūsu zemes privilēģijas... un tā darot tie akceptē noteikumus, kas iet roku rokā ar Kanadas pavalstniecību.

*) Bakker kungs ir J. C. Bakker and Sons Rosegrowers St. Catharines, Ont. prezidents

Weston's

Šī ir viena no George Weston Limited rakstu sērijām, kas publicēta uz vēlēšanos, lai gūtu vairāk skaidrības par Kanadu un Kanadas pavalstniecību.

AUGSTAS KVALITĀTES BISKVĪTU, MAIZES, KŪKU un SALDUMU RAŽOTĀJI

Apkārt zemes lodei

● Divas turku meitenes, pateicoties chirurga veiklajam nazim, kļuvušas par „īstām meitenēm". Abām operētajām 18 un 16 gadu vecumā sievietiskie orgāni nav bijuši pietiekami attīstīti, pie kam tām bijušas arī vīriešu dzimuma pazīmes. Tagad abas laimīgi tikušas par īstām meitenēm un viena pat tiktāl, ka jau saderinājusies.

● Lorda Nelsona mantas — tālskats, vairāki zelta pulkstenji un gredzeni, arī dārgakmeņiem rotāts zobens, kas mīklainā kārtā pazuda no Abergavenijas mūzeja, laimīgi atkal atgūtas Londonas policija, apcietinot kādu 35 gadus vecu ieļu tirgotāju par to,ka viņš nēsājis sev līdzi ielaušanās rīkus, nākusi uz domām tuvāk aplūkot pēdējā dzīves vietu un apkārtni, kur atradās arī Nelsona mantas. Dārgakmeņiem rotāto zobenu savā laikā Nelsonam uzdāvājis Neapoles karalis.

ZIEDOJUMI

LNAK Palīdzības nozare laikā no 1954. g. 1. febr. līdz 31. martam saņēma sekojošus ziedojumus:

1) Palīdzības darbam:

Toronto tautieši: N. Vindigis $6; A. Briedis, nezināms, A. Gribusts $5.00 katrs; V. Kovaļevskis, E. Slaucitājs $3.00 katrs; S. Vasarājs, V. Rovers, J. Kalniņš, A. Pīpiņš $2.00 katrs; A. Brīviņš, O. Ivans, V. Innus, H. Kligers, K. Majors, E. Broders $1.00 katrs.

Otavas: A. Ķivītis $1.00. Kopā $42.00.

2) Immigrācijai:

Toronto tautieši: A. Stepka, A. Puntulis $2.00 katrs, O. Bērziņš, O. Ivans, E. Zvaigzne, A. Pīpiņš, K. Vītoliņš, M. Raņķis, E. Broders $1.00 katrs; L. Āboltiņa 50c. Kopā $11.50.

3) Ilmāra Anekaitis Francijā— braucamā krēsla iegādei (bērnu trieka): 1. latv. ev.-lut. draudze Toronto (māc. A. Čops) $50.00 un R. Roze Toronto $5.00. Kopā 55 dol.

4) Grūtdieņiem Eiropā:

Toronto gaidu Klints saime $5; Toronto tautieši: V. Dreimanis $14.00; A. Kapiņš, V. Upeslācis, J. Krasovskis, H. Paeglis, R. Jakubovičs, J. Krūčis, P. Plīsis, J. Breģis, O. Indzers, R. Roze, A. Treumans, H. Zichmanis $5.00 — katrs; V. Kaļiņš, N. Simanovskis, K. Saulesleja, A. Puntulis $3.00 katrs; E. Kārkliņš, A. Kapiņš 2.50 katrs; A. Pīpiņš, V. Porietis, P. Zaķis, E. Zvaigzne, A. Stūris, J. Jansons, A. Jānītis, V. Boss, P. Bergmanis, P. Meisters, J. Stabiņš, Mellis ģim., E. Gauja, K. Šmits, V. Kuze $2.00 katrs; S. Šteinbergs, P. Kalniņš 1.50 katrs; A. Anšmits, L. Irbītis, A. Bumburs, K. Vitoliņš, M. Raņķis, J. Pālēns, J. Keksis, M. Poriete, A. Voitāns, J. Pīlups, L. Kreišmanis, O. Bērziņš, O. Ivāns, R. Grava, Ilmārs B., P. Kalniņš, L. Kligers, H. Trankelis, A. Kristaps, F. Freibergs, E. Broders, I. Āboltiņš, Z. Galvāns, R. Langenfelds, S. Leimanis, H. Gerhadrs, J. Ozols, O. Keršteins, E. Priede, J. Purmalis $1.00 katrs; A. Arājs, J. Pētersons $0.50 katrs. Otavas — N. Krumbergs $2.00, A. Ķivītis $1.00. Brantfordas K. Skribis $2.00. Hamiltonas A. Atvars $5.00, J. Atvars $3.00. Vindzoras — J. Andžāns, J. Upenieks, K. Skuja, A. Skulte, J. Čodars, A. Dzilna, J. Kukņa $1.00 katrs. Papineauville: Ž. Elgutis $4.00, J. Indāns $2, A. Ozers $1.00. Antigoniš — M. Jessens $2.00. Bramptonas: R. Vecmanis, K. Ezītis, $2.00 katrs; J. E. Uļuki, J. Grodnis, K. Ramanis, R. Norītis, A. Kauliņš, A. Zeltiņš, E. Zeltiņš, A. Dārziņš, A. Ozols, J. Dindžāns, P. Dovnarovičs, E. Plums, A. Mitrevics, J. Varpa $1.00 katrs; B. Opalais — 50c, E. Priede 50c.

Kopā $209.25.

Kopsummā februāŗa un marta mēnešos LNAK Palīdzības nozarei iemaksāts $317.75. Draudzīgā aicinājuma atceres gadījumā LNAK bibliotēkas papildināšanai V. Upeslācis nodevis 1 grāmatu un J. Kārkliņš $12.75 naudā. Summas lielums, kopā ar iepriekšējiem ziedojumiem, $28.75, par ko iegādātas 17 jaunas grāmatas. Visiem ziedojumu devējiem un ziedojumu vācējiem sirsnīga pateicība!